

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 glđ. na leto.

Letnik IX.

V Ljubljani, avgusta 1892.

8. zvezek.

Deveta nedelja po binkoštih.

I. Jezusove solze nad Jeruzalemom veljajo nespokornemu grešniku.

Da bi bilo spoznalo tudi ti, zlasti
ta svoj dan, kar je tebi v mir.

Luk. 19, 42.

Raz visočine Oljske gore zrè milo oko Zveličarjevo tje na veličastni Jeruzalem, na starodavno mesto slavnih kraljev judovskih, kjer se ponosno dviga veličastni tempelj, ta na celem tedanjem svetu edini kraj, kjer se je še častil pravi Bog, kjer je nekđaj stala skrinja zaveze, kjer so sveti preroki z navdušeno besedo spodbujali izvoljeno ljudstvo, naj ostane zvesto svojemu Bogu, kjer je tudi on sam, Jezus Kristus, Sin božji, tolikokrat povzdignil svoj glas, da bi prepričal to ljudstvo o svojem božjem poslanstvu. — Mogočno, trdno zidovje obdaja mesto od vseh stani; brezskrbno živé na časnih darovih bogati njegovi prebivalci v svojih palačah. Kralja iz svojega rodu res da nimajo več, zakaj orjaški orel rimskih cesarjev raztegnil je tudi nad to ljudstvo svoje široke peruti, vendar pa imajo še svojo deželó, imajo še svoj Jeruzalem, imajo še svoj tempelj, svoje duhovnike, svojega Boga. Komu bi se ne vzradostilo sree pri tem krasnem pogledu na Jeruzalem! In vendar mili Jezus joče ob tem pogledu — on, ki v najgrozovitejših mukah na križu umirajoč ni jokal, pretaka britke solze nad veličastnim Jeruzalemom! Zakaj neki? Zato, ker to mesto ni spoznalo časa svojega obiskanja. Bolestni vzdih se mu izvije iz ljubezni polnega srea: *Da bi spoznalo tudi ti, zlasti ta svoj dan, kar je tebi v mir; sedaj je pa skrito pred tvojimi očmi!* — Te besede milega Zveličarja

nad Jeruzalemom veljajo tudi trdovratnemu grešniku, in v tem dvojnem pomenu jih hočemo danes premišljevati v imenu Jezusa in Marije.

1. Sv. prerok Jeremija je sedel nekdam na samotnih razvalinah slavnega Jeruzalema, katerega je bila porušila hudobna roka silnega sovražnika, pretakal je britke solze, ker je videl pred seboj le podrtine prej tako lepega mesta, ker so bile prazne njegove ulice in prebivalci večinoma odpeljani v trdo sužnost; po pravici je žaloval sv. prerok ob tem žalostnem pogledu. Toda zakaj pa joče mili Jezus, ko vidi pred seboj to krasno in mogočno mesto, v katerem živé srečni njegovi prebivalci? Okó Zveličarjevo se ne dá očarati od tega zunanjega sijaja, od te divne krasote mesta; pod to zunanjo lepoto gleda Jezus v globine sre toliko tisoč ljudi, bivajočih v tem mestu, v katerih vidi gujusobo razdejanja po grehu, pod to navidezno srečo zrè v proroškem duhu grozno nesrečo, ki ima kmalu zadeti sedaj brezskrbne prebivalce! To trdno zidovje, ki od vseh strani obdaja mesto, ga ne bode branilo pred silovitim sovražnikom, do tal se bo porušilo, v razvaline premenilo. Te dolge vrste lepih hiš in prostornih palač bo podrla sovražnikova roka, švigajoči plamen upepelil. Ta prekrasni tempelj, katerega lepota slovi po širnem svetu, bode rop požigajočemu ognju, njegovi zidovi puste razvaline, in kjer se sedaj še časti edino pravi Bog, se bo zažigalo kadilo nespodobnemu maliku. — Ti prebivalci, ki se zibljejo sedaj v navidezni sreči, bodo v krutem boju prelivali bratovsko kri, bodo lakote poginjali, pod sovražnim mečem umirali, ostali pa bodo prodani v kruto sužnost ter po vsem svetu razkropljeni. Ta tužni pogled v strašno bodočnost napolni z britko žalostjo usmiljeno srca Jezusovo ter mu privabi solze v oči.

Zakaj pa bode prišlo vse to gorjé nad Jeruzalem? Zato, ker njegovi prebivalci niso spoznali časa svojega obiskanja. Koliko necenljivih dobrot je sprejelo to ljudstvo od svojega Boga! On ga je po svojem služabniku Mojzesu rešil iz grozne sužnosti v Egiptu, v puščavi ga nasitoval z máno ter mu dal svoje zapovedi, po čudežnih potih ga pripeljal v deželo, ki se je cedila medu in mleka, dal mu moč, da je zmagalo svoje nasprotnike, postavil mu modre kralje, ki so utrdili moč kraljestva; dal mu duhovnike kot učitelje, ki so mu razlagali njegovo postavo ter opravljali darove, od časa do časa pošiljal mu še posebne, z duhom božjim napolnjene može, preroke, ki so budili ljudstvo opominjajoč in svareč ter mu kazali pravo pot do časnega in večnega blagostanja: ko pa vse to ni pomagalo, obiskal

je tudi Bog v pravični jezi to ljudstvo z nadlogami, dal ga za nekoliko časa v oblast njegovim sovražnikom, da se je zopet zavedalo svojega Boga; slednjič pa je dobrotljivost in usmiljenost božja do tega ljudstva dospela do vrhunca, ko mu je, namreč judom v prvej vrsti, poslal svojega Sina, *da bi vsi vanj verovali in po njem dosegli večno življenje*. — Toda glejte trdovratnost in nehvaležnost tega ljudstva; pozabilo je necenljivih dobrot od Boga mu podeljenih, zapustilo je pot njegove sv. postave, preroke je zaničevalo, mnoge izmed njih umorilo, slednjič, da dopolni mero svoje hudobije, je zavrglo Sina božjega ter ga pribilo na sramotni križa les — tedaj je nastopila neskončna pravičnost božja, da se maščuje nad tem nehvaležnim ljudstvom, kakor mu je bil Bog sam zapretil že v stari zavezi rekoč: *Štirideset let sem bival s tem rodom ter rekel: vedno obračajo od mene svoje srce, mojih potov pa niso spoznali, zato sem jim prisegel v svojem srdu, da ne bodo uživali mojega miru*; zato je tudi nebeški Zveličar sam, užalosten vsled zaslepljenosti in nehvaležnosti tega ljudstva, v proroškem duhu izustil strašno kazen, ki je imela priti nadenj za toliko hudobijo, rekoč: *Gorjé ti, Jeruzalem, ki moriš preroke in kamnjaš one, ki so tebi poslani — ker prišli bodo tvoji sovražniki ter v prah poteptali tebe in tvoje sinove v tebi — in ne bo ostal v tebi kamen na kamnu zato, ker nisi spoznalo časa svojega obiskanja!*

2. To mesto, Jeruzalem, podoba je tvoje duše, o kristijan! Tudi dandanes, ko se na svet ozrè naš mili Zveličar, ima vzroka dovolj, da se mu užalosti srce, da se mu iz sreca izvije bolesten vzdih nad izvoljenim ljudstvom nove zaveze, katoliškimi kristijani, ker njih velika večina nočejo spoznati časa svojega obiskanja. — Od prvega začetka svojega bivanja na svetu, o kristijan! ni nehal tvoj Zveličar obsipati te z vsakovrstnimi dobrotami na duši in na telesu: da živiš in se trdnega zdravja veseliš, je delo njegove milosrčnosti; da si od katoliških starišev rojen in izrejen ter da bivaš v kraju, kjer se ti vedno nudi prilika uživati necenljive darove sv. vere, je delo njegove milosrčnosti. Vesoljna narava te opominja, da je tvoja dolžnost Boga častiti. Raznovrstni glasovi domačih živali in divjih zverin, milo petje drobnih ptičic, pisane cvetlice po vrtovih in mogočna drevesa v gozdu, rahlo šumeča voda v potoku in zemljo pretresujoči grom v ozračju, dan z zlatim solncem in noč z neštevilnimi zvezdami, vse to ti jasno priča in te opominja, da živi neskončno dobrotljivi Bog, katerega stvar si tudi ti, in kateremu vestno služiti je tudi tvoja dolžnost. — Dobri opomini skrbnih starišev, dobri svèti tvojih resničnih prijateljev, pravična očitanja tvojih nasprotnikov, beseda božja, katero poslušáš

v cerkvi, zveličalni nauki, katere čuješ v spovednici, tvoja vest, ki te tolikokrat opominja in svari: vse to so glasovi božji, ki te kličejo in vabijo, da zvesto služi svojemu Bogu. — Toda žalibog, koliko je kristijanov, ki se malo ali nič ne zmenijo za vse te ali tem enake opomine, koliko je kristijanov, ki v grehah nespokorni živé, ne zmeneč se za Boga in njegovo postavo, ne za sv. Cerkev in njene zapovedi, ne za svojo dušo in njeno večno zveličanje! Koliko je družih, ki sicer večkrat poslušajo besedo božjo, pa si od nje ne dajo srca ganiti, marveč kakoršni pridejo v cerkev, takošni gredó iz cerkve; mnogo jih je, ki vsako leto o velikonočnem času sicer vsaj iz navade sprejemajo sv. zakramente, pa s kakšno koristjo? Še ne poteče osem dni, kar so si dušo očistili v zakramentu sv. pokore, zabredejo zopet v stare grehe, v katerih živé brez pomisleka naprej! Za take kristijane, predragi v Gospodu, bo prišel enkrat in morda kmalu čas, ko bodo tudi njim veljale besede Zveličarjeve: *Da bi bil spoznal tudi ti in zlasti ta svoj dan, dar je tebi v mir, sedaj pa je skrito pred tvojimi očmi!* In kateri je ta čas? To je smrtna ura grešnika, ki je v življenju zametaval milost božjo in zlorabil dobrote božje!

Da bi bil spoznal, tako bo govoril nek skrivni glas grešniku na uho, da bi bil spoznal svoj vzvišeni namen, za katerega si bil vstvarjen, vstvarjen po podobi božji, zato da bi po smrti vekomaj bil združen z Bogom! Da bi bil spoznal visoko vrednost svoje neumrljive duše, za katero je Sin božji prelił na križu vso svojo dragoceno kri, da bi bil za-njo več skrbel, kakor za trohljivo telo. Da bi bil spoznal velikost razžaljenja, katero si storil neskončnemu Bogu, in nepopisljivo škodo, katero si storil sam sebi po smrtnem grehu, da bi se ga bil skrbnejše ogibal! Da bi bil spoznal dragocenost milosti, katere je Bog tolikokrat ponujal, pa jih nisi hotel sprejeti! Da bi bil spoznal neskončno ljubezen, s katero te ljubi tvoj Zveličar tudi potem še, ko si ti njega po grehu zapustil! Da bi bil spoznal sladkost in radost, katero občuti srce Bogu vdano, ki njemu zvesto služi in njega ljubi nad vse! Da bi bil spoznal praznoto in ničevost vsega posvetnega, ki zgine kakor senca in kakor dim se razkadi; da bi ne bil toliko navezaval svojega srca na ta minljivi svet! Da bi bil spoznal, da tvoja edina prava sreča je, da si greha prost in po milosti z Bogom združen! Da bi bil spoznal vse to, tedaj bi bilo tvoje sree mirno, ker bi počivalo v Bogu, ki je vir vsega resničnega veselja in pravega življenja! — Da bi bil spoznal vse to o svojem času, ko ti je namreč dobrotljivi Bog ponujal svojo milost, ko te je na razne načine klical in vabil,

*Rado delo
ni je to je Bogu
sto slujšo*

da se vrneš k njemu nazaj kakor zgubljeni ovčica k svojemu pastirju, kakor sin k dobremu očetu; pa ti se za njegov glas nisi zmenil ter pustil, da je brez koristi za-te potekel ta minljivi čas, živel si po svoji volji, kakor so te nagibale tvoje razbrzdane strasti; kakor da ni Bog tvoj Stvarnik, tvoj Oče in Gospodar, tvoj Odrešenik in Zveličar, tvoj Posvečevalec in največji Dobrotnik! — Zato pa, ker nisi hotel spoznati in vporabiti tega časa svojega obiskanja, zakrila se ti je luč milosti božje, da si taval v duševni temi kakor slepec, katerega sicer obseva rumeno solnce, pa on ga ne vidi; zato je otemnel tvoj razum, da nisi spoznal nevarnosti, v kateri si se mirno zibal enak človeku, ki mirno spi ob robu zijajočega prepada; zato je oslabela moč tvoje volje, da se svojim sovražnikom nisi vstrajno branil, marveč globokeje in globokeje padal in se pogrezal v močvirju pregreh, ker najmanjša skušnjava je bila zadostna, da te je zmagala; enak si bil suhemu perescu, katero tudi lahka sapica po zraku semtertje meče. Skrita ti je sedaj lepota in vrednost čednosti, skrita sladkost jarma Jezusovega, skrita grdoba in hudobija greha, skrita grenkoba mesene sladnosti, skrito veličastvo nebes, katera si zapravlil skrito še trpljenje v peklju, katero si zaslužil. Vse to je skrito tvojim očem, zato ker nisi o pravem času hotel spoznati in poslušati klika božjega, ker si se branil ponujane ti milosti, torej si sam kriv svojega pogina!

Tako, predragi v Gospodu! vresničijo se besede Jezusove, izrečene nad nesrečnim Jeruzalemom, o! le premnogokrat nad tolikim številom kristijanov, ki v dnevih posvetne sreče zametujejo milost božjo, se posmehujejo usmiljenosti in potrpežljivosti božji; ko pa nastopi oni grozni trenotek, da se imajo za vselej posloviti od sveta ter preseliti se v neskončno večnost, tedaj se mnogim, pa ne vsem, zbudi poslednjikrat še glas vznemirjene vesti očitajoč jim neštevilno hudobij; toda grešnik, ta nesrečni grešnik, premišljuje svoje grehe, za katere se nikdar še ni pokoril, videč pred sabo na stečaj odprta vrata večnosti in grozne muke, ki ga tam čakajo za grehe; skušan od hudobnega duha, ki v tem trenotku napne vse svoje sile, da bi mu pač nikdo ne vgrabl duše, za katero se je že prej toliko trudil, v tem strašnem položaju grešnik mnogokrat obupa nad milostjo božjo. — Res je, neskončna je usmiljenost božja, res je, da Bog noče smrti grešnika, marveč da se spokori in živi, res je, da tudi eno samo minuto pred smrtjo je še mogoče, da človek reši svojo dušo, ako le resnično hoče; ali to je ravno veliko vprašanje: kako neki bo hotel grešnik v trenotku smrti to, česar prej v zdravju in moči nikdar ni resnično hotel? ali

s kakšno pravico sme tak trdovratnež pričakovati, da mu bode Bog ravno tedaj usmiljen, kadar bo on hotel, ko je prej celo življenje se z božjo milostjo norčeval? Kakoršno življenje, takošna smrt, pravi pregovor, in resnico teh besed nam dokazuje vsakdanja skušnja.

Francoski učenjak Voltaire, zagrizeni sovražnik Kristusove Cerkve, katere svete nauke je v svojih spisih smešil in tako mnogo ljudi od nje odvrnil, prišel je na smrtno posteljo; hudobnežu se zbudi vest, očitajoč mu neštivilno hudobij; vera, katero je sicer vedno zaničeval, ta vera vendar še ni bila popolnoma zamrla v njem, v smrtnih bolečinah se spominja še Boga, prosi, da pride katoliški duhovnik, ki naj bi njegovo dušo z Bogom spravil; toda čas milosti je bil že potekel, vsi tisti prijatelji, katere je bil morda on sam zapeljal, so zadržali duhovniku, da ni mogel priti k umirajočemu bolniku, in tako je sklenil Voltaire brez tolažbe sv. vere svoje hudobno življenje. Kdor se v življenju z Bogom norčuje, njemu se Bog ob smrti posmehuje!

Zato, o kristijan! dobro si zapomni, da Jezus Kristus ni zastoj pretakal britkih solz nad Jeruzalemom, da tudi nad tabo ne toči solz zastoj; ako namreč ne bodeš o pravem času poslušal njegovega glasu, ne bodo enkrat več tekle iz njegovih oči solze pomilovanja, marveč bodo švigali plameni pravične jeze, in tedaj se bo zgodilo s tvojo vbogo dušo, kar se je zgodilo z nesrečnim Jeruzalemom in njegovimi prebivalci: sovražnik, hudobni duh, jo bo v tla poteptal, poteptal na dno peklenskega brezna to podobo božjo! Toda sedaj, kristijan moj, je še čas; poslušaj mili Jezusov glas, daj, da se po njem omeči tvoje srce, vrni se nazaj na pravo pot zveličanja, in solze tvojega Zveličarja ti bodo odklenile vrata svetega raja. Amen.

J. Slavec.

2. Sv. obhajilo: čas obiskave božje.

Sovražniki bodo v tla pomandrali tebe in tvoje otroke v tebi, in ne bodo pustili v tebi kamena na kamenu, zato, ker nisi spoznalo časa obiskave svoje.

Luk. 19, 44.

A. 1. Sveti apostol Pavel je goreče skrbel za izveličanje pagan-skih Korinčanov; zato jih je obiskaval, učil in jim list ali okrožnico poslal, kjer pravi: *Kakor pomagalci pa vas opominjamo, da milosti božje ne pridoma ne sprejmete. Govori namreč Bog: Ob neprijetnem času sem te uslišal, in na dan zveličanja sem ti pomagal. Glejte, zdaj je prijetni čas; glejte, zdaj je dan zveličanja.* (II. Kor. 6, 1—2.) Kaj! ali nam ljubi Bog ne deli vsaki dan svoje milosti? Ali ni vsak čas za nas: doba zveličanja?

2. Vsak dan nam Bog deli neskončno obilno milosti; vsako uro milosti božje rosijo na revni svet — na vse ljudi. Pa resnica je, da nekatere dni smo mi bolj razpoloženi, pripravljene za milost božjo; pa tudi to je resnica, da nas ljubi Bog nekateri čas silovitneje obiskuje. To ste spoznali iz današnjega sv. evangelija. Jezus je Jeruzalemčane gostokrat obiskaval, milosti jim ponujal, delil: danes pa jih obišče poslednjikrat s težo svojih solz in groznjo strašnih nadlog, govoreč: *Sovražniki bodo v tla pomandrati tebe in tvoje otroke v tebi, in ne bodo pustili . . .*

3. Nauk za nas: Srečni smo, ako čas obiskave božje dobro porabimo. Ljubi Jezus pa nas pride obiskavat, kadar pristopimo k sv. obhajilu. Zato vam želim danes pokazati, da sv. obhajilo je za nas veseli čas obiskave božje.

B. Imenitnih gostov se veselimo; v sv. obhajilu nas pa obišče nebeški gost Jezus Kristus: ker on je

1. resnično živ v posvečeni hostiji. Pri poslednji večerji je Jezus spremenil kruh in vino v svoje živo telo, in je apostolom ukazal taisto ponavljati. (Mat. 26, 26.) Kakor je bil živ pri poslednji večerji — tako živ je tudi v presv. altarskem zakramentu pričujoč v ponižni podobi belega kruha, naj bi se ga ne bali. Sv. obhajilo

2. je za nas zveličanski čas: ker a) mili Jezus nam s seboj prinese vsakotere milosti božje, katerekoli potrebujemo, ali imeti želimo . . . b) nam zbrise male grehe in vsakdanje slabosti . . . c) nas z Jezusom združi . . . d) nam je zastava večnega zveličanja; saj ljubi Jezus nam je obljubo dal, govoreč: *Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje, in jaz ga bodem obudil poslednji dan. Ker moje meso je res jed, in moja kri je res pijača. Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.* (Jan. 6, 55—57.) O res, presrečni čas sv. obhajila — zlati čas obiskave božje! Ure zveličanja našega, nebeško veselje že na tem svetu! Pa tudi:

3. za Jezusa veseli čas, ker se nas veseli pri sv. obhajilu. Saj sam pravi: *Željno sem želel to Jagnje z vami jesti.* (Luk. 22, 15.) Še milo nas vabi: *Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas okrepčam.* (Mat. 11, 28.) Če lepo prihajamo k sv. obhajilu, ga razveselimo in je rad med nami, kakor nas sam zagotovi: *Moje veselje je bivati s človeškimi otroci.* (Preg. 8, 31.) Ako pa ne pridete, ali pa ga ne sprejemate, je pa

4. Jezus žalosten, in se razjoče nad grešnikom, ter tožuje čez nas: *Klical sem vas, pa ste se branili; stegoval sem svojo roko, pa ga ni bilo, ki bi se bil ozrl.* (Preg. 1, 24.) Tudi nam govori Sin

božji: *O da bi bil spoznal tudi ti — in posebno ta svoj dan, kar je v tvoj mir . . . Sovražniki bodo pomandrali . . .* Kateri pa so tvoji grozni sovražniki, kojim zapadeš, ako Jezusa zapustiš? Satan — pa ne samo eden, temveč neštevilno veliko jih pride čez te! Bodo pomandrali tebe: to je, tvoje telo; in tvoje otroke v tebi: to je, tvojo dušo. Še kamena na kamenu ti ne bodo pustili: to je, vsa tvoja dobra dela, ki si si jih nabral, vse čednosti, katere si si pridobil — ti bodo porušili in uničili, da boš brez zaslug, brez plačila šel v večno pogubljenje.

C. Tolika nesreča čaka nespokorjenega grešnika! Sam si je boš kriv, ker obiskave božje dobro ne porabiš. Jezus nas hoče pogosto obiskavati v sv. obhajilu . . . pobožno ga sprejmimo . . . da bi nas tudi v naši smrtni bolezni blagovolil obiskati, in našo dušo veselo s seboj odpeljati v nebeško veselje! Amen.

Simon Gaberc.

Deseta nedelja po binkoštih.

I. Ponižnost pri molitvi.

In cestinar je od daleč stal in še oči ni hotel proti nebu vzdigniti, temveč je na prsi trkal rekoč: »Bog bodi milostljiv meni grešniku.« Luk. 18, 13.

„Dva človeka sta šla — tako pripoveduje današnji sv. evangelijski — gori v tempelj molit.“ Šla sta v ravno tisti tempelj, imela sta oba isti namen, namreč svoje molitve opraviti; molila sta k ravno tistemu Bogu, molila ob istem času, pa vendar kako različen je bil uspeh njune molitve! Eden, cestinar, je našel milost in usmiljenje pred božjimi očmi; kot grešnik je prišel, kot pravičen, kot otrok božji se je vrnil na dom. Drugi pa, farizej, ni našel ni milosti ni usmiljenja, temveč je še s svojo molitvijo Boga razžalil ter se kot večji grešnik vrnil iz tempelja. Odkod pa tako različen uspeh molitve?

Ni namreč na tem ležeče, da se moli, temveč na tem, kako se moli. Le prava, Bogu dopadljiva molitev se usliši. Kakošna pa mora biti, da bo Bogu dopadla in uslišana? Že katekizem pravi, da moramo pobožno, ponižno, zaupljivo, vdano in stanovitno moliti. Od teh lastnosti dobre molitve Zveličar v današnjem evangeliju eno posebno naglašuje, namreč **p o n i ž n o s t**. Cestinar se je poniževal, molil ponižno — in je bil uslišan in povišan; farizej je sam sebe poviševal, molil prevzetno — in ni bil uslišan, temveč ponižan. S tem nas Jezus

v *Trnovcem*
14. avg. 1892

opominja, da moramo ponižno moliti, ako hočemo biti uslišani in povišani. Vsled tega opomina hočemo danes ponižnost pri molitvi premišljevati. Da bo tedaj naša molitev, kakor evangeljskega cestnarja, Bogu dopadljiva, za nas pa uspešna, moramo kakor on moliti *a) ponižno v srcu, b) ponižno z jezikom, c) ponižno v dejanju.*

I. Ponižnost srca je prvi bistveni pogoj Bogu prijetne in uspešne molitve, vsled katere človek le malo in nizko o sebi misli, naj se že ozre na spretnosti, ki jih ima po natori ali po milosti božji, kakor je storil ponižni cestnar.

α. Kaj pa je človek po natori? Ubog pozemeljski črvič, podoba minljivosti, žrtva smrti, razrušljivo telo, jed črvov. Pa naj bo človek tudi obdarjen z velikimi natornimi zmožnostmi, s čvrstim zdravjem, s telesno lepoto, z bistrim umom, učenostjo, zavoljo tega se mu ni treba ošabno povzdigovati, temveč še bolj ima uzrok poniževati se pred Bogom, kakor pred studencem, iz katerega so vse te dobrote pritekale. *Kaj imaš, o človek, da bi ne bil (od Boga) prejel, vpraša apostelj, če si pa prejel, kaj se hvališ, kakor bi ne bil prejel?* (I. Kor. 4.) Kakor se nam deček zdi smešen, ki se ošabno ponaša z obleko, katero je od očeta dobil brez svojih zaslug, tako smešni smo pred Bogom in njegovimi sv. angelji, če si ošabno kaj domišljujemo zavoljo natornih spretnosti, ki smo jih od nebes prejeli.

β. In po stanu milosti božje kaj je človek? Res, da ga je Bog visoko povzdignil ter z mnogimi spretnostmi ozaljšal: po božji dobroti je njegova duša nad vse dragocena, v raznih sv. zakramentih povečana ter deležna božjih skrivnosti. Po milosti božji je za velike reči odmenjen, bi lahko dospel v nebeški raj. Pa kaj je človek z vsemi temi milostmi storil? — Pogled v preteklost; kaj vidiš? Dolgo vrsto, morebiti celó velikih grehov. In še več bi jih bil storil, ko bi te ne bila zadrževala milost božja. In veš, da zavoljo enega samega smrtnega greha si zaslužil, da bi te bil lahko v pekel pahnil? Pomisli, koliko milosti ti je Bog dajal, pa kako slabo si z njimi sodeloval! (Ne ljubezen božja, ampak samopridnost, samosvoja ljubezen je bila nagib tvojih dejanj. In še tisto malo dobro, kar si storil, je bilo pomešano z nepopolnostmi in napakami.) Če pregledaš torej preteklo življenje, imaš vzroka dovolj poniževati se, kakor evangeljski cestnar. — Če gledaš v sedanjost — pogled ni nič bolj vesel. Ako tudi v trenutku nisi v smrtnem grehu, koliko napak pa sicer storiš, koliko strasti in poželenj se giblje v tvojem srcu, kako revna je tvoja pobožnost, kako mrzla tvoja vera in ljubezen, kolika je tvoja lahkomišlje-

nost in jezičnost! In če v velike grehe ne zabredeš, si ni treba zavoljo tega ničesar domišljevati. Ko bi bili drugi, ki v smrtnih grehah živé, toliko milosti prejeli od Boga, kot ti, bi bolj čisto, goreče in zvesto Bogu služili, kot ti. — In če se ozreš v p r i h o d n o s t, ter pomisliš na vse pomanjkljivosti, strasti, napake in pregrešnosti dosedanjega življenja: kaj ti je pričakovati? Ali se ti ni bati, da ti bo Gospod odtegnil milost, katero si tolikrat zlorabil, ali ti ni trepetati pred sodbo, katera te čaka; in le milost Gospodova je, da še nisi pokončan.

Evangeljskemu cestninarju je vse to stopilo pred oči. Zato se je ves zgrozil v svojem srcu. On je spoznal, kako je pred Bogom le reven črvič, katerega bi bil že zdavno lahko uničil. Pa kot ničvredna stvar se je vendar tolikrat vzdigoval zoper neskončno svetega Boga. Spoznal je, kolikrat ga je v p r e t e k l e m življenju z raznimi grehi razžalil in kako njegovo milost zlorabil; in v t e m trenutku je še z velikimi grehi obložen. Oziraje se v p r i h o d n o s t se je zbal sv. pravičnosti božje, ki nespokorjenega grešnika kaznuje. — Zato je trepetal v svojem srcu ter ves potr zdihoval k Bogu za milost.

Ako se tedaj ti ubogi grešnik v molitvi bližajš tronu božjega veličastva, stopi tje s p o n i ž n i m, p o t r t i m s r c e m, kakor cestninar, in pomisli, kdo si ti in kdo je Bog: Bog najvišje in popolniše bitje, ti pa poln napak in slabosti; on neumrljiv, ti pa vsak trenotek smrti izpostavljen; on Gospod nebes in zemlje, in ti ubog črvič; on morje milosti, ti pa kapljica jutranje rose; on vse, ti pa nič — in p o t r t e g a i n p o n i ž a n e g a s r c a B o g n e b o z a n i č e v a l. (Ps. 50, 19.)

II. Druga ponižnost, ki mora molitev spremljati, je p o n i ž n o s t z j e z i k o m, tako, da kristijan ne misli samo nizko in malo o sebi, temveč t u d i n i z k o i n m a l o o s e b i g o v o r i, kakor je storil ponižni cestninar, ki se je ubozega grešnika imenoval.

Kakor pozemeljski vladarji pri prošnjah, katere se jim izročajo, posebno gledajo na ponižnost in pokorščino, s katero so sestavljene, tako dela Bog pri uslišanji človekovih molitev. *Govoril bom s svojim Gospodom, akoravno sem prah in pepel*, (I. Moz. 18. 27.), je rekel očak Abraham, ko je pred Boga stopil ter goreče prosil, naj Sodomljanom prizanese; zakaj pa omenja svoje ničevosti, prahu in pepela? Ker je vedel, da je poniževanje najboljši pomoček k dosegi božjih milosti in dobrot.

Kako zeló se pregrešijo marsikateri kristijani, ki svojih natornih in čeznatornih dobrot ne pripisujejo Bogu, temveč svoji zvedenosti in p r i d n o s t i! — Ako dospejo k sreči in blagostanju, se s tem ponašajo

ter bahajo rekoč: „Glej, to premoženje, to čast, to službo sem si pridobil s svojo pridnostjo, s svojim trudom, s svojo prebrisanostjo, tako znam jaz svojo vednost, obrtnijo, gospodarstvo obračati.“ Taki ljudje se lahko primerijo tistemu komarju, ki je sedel na plugu, in ko so ga vprašali, kaj da dela, je možko odgovoril: „Jaz orjem.“ — Denar in blago, premoženje in čast, vse, kar si in imaš, ne pride iz tvoje pridnosti in tvojega truda, temveč od Boga; njemu, delivcu vsega dobrega, se imaš za vse zahvaliti, kajti prazno je vse tvoje prizadevanje, ako mu manjka blagoslova božjega in še bati se moraš, da ti bo Bog zavoljo tvoje nehvaležnosti po raznih nesrečah vse odzvel; (*kajti kdor to, kar stori, sebi pripisuje*, pravi sv. Gregor, *on Bogu dolžno zahvalo odrekuje.*)

Še bolj se pregrešé zoper Boga tisti, ki zavoljo čeznatornih, od Boga prejetih dobrot prazne slave iščejo pri ljudeh, ne pa hvale tistega, ki vse dobro deli v nebesih in na zemlji. Pri dobrih delih, ki bi bila zaslužna za večnost, sebe iščejo, ne Boga. — Najdejo se ljudje, ki dokaj dobrega storé, (obiskujejo bolnike) delé miloščino, podpirajo svoje sorodnike in sosede, darujejo za dobrodelne naprave . . pa pri tem bolj iščejo svoje časti, kot pa božje; taka dela radi razglasujejo okrog in prav radi vidijo, ako jih drugi za to hvalijo ter tudi sami sebe povzdigujejo. Dandanašnji je že navada, da se vsa dobra dejanja na veliki zvon obešajo. In tako jim njih zgovorni jezik odvzame vse zasluge za večno življenje.

Marsikateremu njegov jezik spodkoplje ponižnost, katera je k zasluženju dobrih del potrebna, in se tako spolnujejo besede Zveličarjeve, ki jih je farizejem rekel: *Prejeli so že svoje plačilo.*

Tako je tudi farizej današnjega evangelija že na tem svetu prejel svoje plačilo, ker njegova molitev ni imela zaslug za večnost in ni bila Bogu dopadljiva, saj to ni bila molitev, temveč le ošabno bahanje, ker je sam sebe hvalil, svoja na videz dobra dela naštel, jih sebi pripisoval, in tako Bogu čast prikratil. Zato pravi o njem sv. Krizostom: *Z jezikom je ta bahač kakor skozi okno vsa svoja bogastva izmetal;* in na drugem mestu: *Z jezikom je vse svoje blago izgubil.* — Cestinar je bil v svojem življenju skoro gotovo tudi kaj dobrega storil, kar je bilo hvale vredno; ali pred Bogom, ki preiskuje ledja in obisti, stoječ se ni družega spominjal kot svojih grehov in njegov jezik ni mogel družega govoriti, kakor le ponižni, iz srea izvirajoči zdihljaj: *Bog bodi milostljiv meni grešniku!*

Ako tedaj stopiš, kristijan, pred Boga, da bi molil, spoznaj se s svojim jezikom kot ubovega grešnika, in gledé na vse zasluge, ki

si si jih morda s svojim delovanjem pridobil, naj vendar tvoj jezik ponižno šepeta: „Jaz sem tvoj nevredni hlapec, o Gospod!“

III. Tretja ponižnost, ki mora spremljati molitev, je ponižnost v dejanju, vsled katere človek ne le s srcem in z jezikom, temveč tudi z zunanjim obnašanjem razodeva svoje globoko spoštovanje in podložnost do Boga.

2.) To ponižnost nas zopet uči evangeljski cestninar, ker je od daleč stal v skrajnem kotiču tempeljevim, trkal na svoje prsi in zavoljo sramote in žalosti nad svojimi grehi se še upal ni očes k nebu povzdigniti. Kar se je godilo v njegovi notranjosti, to se je kazalo tudi v njegovem zunanjem obnašanju. To dvoje more biti združeno pri molitvi, ako se hoče z njo Bog k milosti nagniti. (Ko je Ana, Samuelova mati, pred Gospodom molila, je bila tako zatopljena v pobožnosti, da so se jej samo ustnice gibale. (I. Kor. 1, 13.)) Če torej ti kristijan v hišo božjo stopiš, da bi svoje srce v molitvi izlil pred Gospodom, s kako pobožnostjo, spoštovanjem, pohlevnostjo in spodobnostjo moraš semkaj stopiti, če se spomniš svetosti svojega Boga, ki je tukaj v altarskem zakramentu pričujoč, kako se ponižati pred njim, ki pozna tvojo nevrednost in grešnost in ti vendar dovoli pokazati se pred njegovim obličjem, da mu potožiš svoje potrebe!

6.) Farizej se je vstopil na očiten kraj v tempelju ter od tam zaničljivo pogledoval ponižnega cestnarja in v precenjevanju samega sebe molil: „Bog, zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje.“

Tako ravna jo samodopadljivi kristijani sedanjih časov. Mnogo jih pride v tempelj, pa ne vedó nič potrebnega moliti, njih srce jim nič ne narekuje, za kake reči naj bi prosili, ali za kaj naj bi se Bogu zahvalili; vse, kar so dosegli, le sebi pripisujejo, ter marsikateri tudi tako rekoč sam pri sebi govori: Bog, zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje, ki zmirom toliko molijo, pa vendar nič nimajo. Zato se tudi v cerkvi ponosno vstopijo, kakor bi bila posebna čast za Boga in za vse druge vernike, ako se oni kedaj dajo videti. Zato nič ne molijo in so le kamnite priče službe božje. Bog vé, kje se sprehajajo njihove misli in želje; zato ne dajo nobenega zunanjega znamenja verske prepričanosti, ker sploh pri njih nobene pobožnosti ni, zato se ne križajo, ne poklekujejo, se ne škropé z blagoslovljeno vodo . . . ter zaničljivo pogledujejo in opazujejo spokorno obnašanje vernikov in tako res s svojim vedenjem kakor farizej govoré: „Bog, zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje.“

Toda zeló se motijo, kakor ta farizej. V hiši božji ni nobenega razločka, tam so vsi ljudje enaki. Zakaj Bog ne gleda na osebo,

temveč na ponižno srce, iz katerega verna pobožnost k njemu puhti; on nizke iz prahu lahko povzdigne, visoke pa s tronov pahne, z dopadajenjem poslušá ponižnega, ošabnega pusti praznega oditi. Tako je šel tudi cestninar opravičen domov, farizej pa ne.

Glejte, predragi kristijani, kaj premore ponižnost pri Bogu! Zatorej, če molite, molite s ponižnostjo, ponižno v sreú, z zavednostjo svoje ničevosti, in v spoznanju, da imate vse dobro le od Boga. Molite ponižno z jezikom, nič sebi, vse le Bogu pripisujé, kar ste doprinesli zaslužnega. Molite ponižno v dejanju; ne sramujte se svojih rok ponižno sklepati k molitvi in z vsem svojim obnašanjem v hiši božji pokazati svoje notranje pobožnosti. — Varujte se samodopadljivosti in zaničevanja svojega bližnjega, temveč spoznavajte se pred Bogom kot revni grešniki in cestninarju enako se bote vrnili na svoj dom; saj modri Sirah (35, 21) pravi: *Molítev človeka, ki se poniža, predere oblake; in se ne utolaži, dok se tje ne približa, in ne odstopi, dok je Najvišji ne pogleda.* Amen. Ant. Žlogar.

2. Prava pobožnost.

Cestninar je od daleč stal, in še oči ni hotel proti nebu vzdigniti, temveč je trkal na svoje prsi, govoreč: Bog! bodi milostljiv meni grešniku.

Luk. 18, 13.

A. 1. Karol IX., francoski kralj, vpraša slavnega pesnika Torkvata Tasa, koga bi neki on za najsrečnejšega cenil? Brž odgovori Taso: Boga! To slehrni zna, mu zavrne kralj; pa kdo je za Bogom najsrečnejši? Taso odgovori: Kdor je Bogu najbolj podoben, to je: **P o b o ž n i.**

2. Ljudje si pa svojo pobožnost različno naslikajo ali mislijo; zato nam Jezus v današnjem sv. evangeliju pred oči stavi dva človeka; oba si mislita, da sta pobožna. Farizejeva pobožnost je zavrnjena; cestninarjeva pa priporočena in zaradi posneme tudi lepo popisana: *Cestninar je namreč v svetišču od daleč stal, in še oči ni hotel proti nebu vzdigniti, temveč trkal je na svoje prsi, govoreč: Bog! bodi milostljiv meni grešniku.*

3. Pobožnost je tudi nas pripeljala sem v cerkev. Mi vsi si mislimo, da smo pobožni. Vendar pa se tudi nam utegne mnogokrat zgoditi, da naša pobožnost Bogu ni všeč — ker ni prava. . . Zato vam danes o pravi pobožnosti govorim, in sicer tako, da vam razložim prave pobožnosti: 1. znamenje; 2. srečo; 3. plačilo.

B. 1. Prava pobožnost ni posamezni čin kakšne čednosti, ali samo zunanja oblika krščanskega opravila: temveč je skrbno tekmovanje po krščanski popolnosti in zvesto spolnovanje volje božje. Je tovaršica zapovedi ljubezni, in nje zveličanski izrastek ali hčerka. Pobožnost torej je resnična skrb zapoved ljubezni na vse strani popolno izvrševati; je torej delavna ljubezen in ima svoj sedež ali korenino globoke v človekovem srcu skrito. Vendar se prava pobožnost tudi zunaj na človeku prikaže. Znamenja prave pobožnosti pa je sam Jezus danes naslikal na osebi cestinarja:

α. je od daleč stal: lepo stati ali klečati pred altarjem je zunanje znamenje tvoje pobožnosti v srcu . .

β. še oči si ni upal proti nebu vzdigniti — kdor je pobožen, svojih oči ne pase okoli po osebah . . ali jih ponižno povesi ali pa obrne na pridižnico, altar . .

γ. temveč je na prsi trkal — staro znamenje spoznave naših grehov . .

δ. je molil: Bog! bodi milostljiv . . . Molitva ali iz knjige ali sv. rožni venec . . ali petje: je zunanje znamenje prave pobožnosti. — Ali imaš ti ta znamenja? Kjer pa znamenja ni, tam manjka tudi pobožnosti . . pa tudi sreče, katero nam pobožnost s seboj prinese.

Posvetnim ljudem torej zdaj še opišem

2. srečo pobožnosti; pa ne iz svoje skušnje . . ne moje besede, sv. pismo zgodbe naj vam srečo pobožnosti živo pred oči postavijo. Groza svetovnega potopa je vsakemu kristijanu znana, vsako šolsko dete jo zna. — Vse je utonilo . . . vse pomrlo strašne smrti . . . Le eden je bil otet — Noe in rodbina! Ali ni to velika sreča? In kaj mu jo je pridobilo? Njegova pobožnost, ker sv. pismo pravi: *Noe je bil pravičen in popolen mož v svojem zarodu, z Bogom je hodil.* (I. Mojz. 6, 9.) Pobožnost te reši ali ovaruje dežja in povodnji, da ti zemljišča ne poplavi.

Sploh znana je tudi zgodba groznega požara Sodome . . Edini Lot je bil otet. (I. Mojz. 19.) Vprašaj me: zakaj je bil on rešen? — Ker je bil pobožen. Sv. pismo ga hvali: *Lot je vrnjen k hudobnežem, in je rekel: Nikar, bratje moji, prosim, nikar ne storite te hudobije.* (I. Mojz. 19. 6—7.)

Tvoja pobožnost do sv. Antona ti dá srečo pri živali — njo varuje perečega ognja. — Tvoja pobožnost do sv. Florijana ti varuje hrane pred žarečo strelo. — Tvoja pobožnost do Marije Device te obvaruje večnega ognja. — Pobožnost nam prinese vso srečo; dokaz nam je zgodba Egiptovskega Jožefa. Ali si zamoremo še srečnejšega

človeka misliti? Od pastirčka do ministra povišan, bogat, čislan . . vse to pa zaradi prave pobožnosti. — Ako se zvesto držimo Boga — sreča nas bo povsod spremljala; pa še dobili bomo:

3. Plačilo. — Bog je zvest Gospod; svojim služabnikom plačilo gotovo podeli, če ne prej, vsaj ob koncu življenja. To nas uči Jezus v priliki težakov v vinogradu. Plačilo za pobožne je veliko, ker Kristus sam pravi: *Zveličani ste, kadar vas bodo kleli in preganjali, in vse hudo zoper vas lažnjivo govorili zavoljo mene: veselite in radujte se, ker vaše plačilo je obilno v nebesih.* (Mat. 5, 11—12.) Zlato krono nebeškega plačila je ljubi Bog pripravil svojim služabnikom. Te nebeške krone se je veselil najpobožnejši služabnik božji, sv. apostol Pavel ob koncu svojega življenja, ter piše: *Jaz namreč sem že darovan, in čas moje razveze nastaja. Dober boj sem bojeval, tek dokončal, vero ohranil. Zdaj mi je založena krona pravice, katero mi poda Gospod, pravični sodnik, tisti dan; pa ne samo meni, temveč tudi tistim, kateri ljubijo njegov prihod.* (II. Tim. 4, 6—8.)

U. Tukaj imate torej pobožnosti znamenja, srečo in plačilo . . Bodimo torej iz srca pobožni po zgledu ponižnega cestuinarja . . . Bog pa nam bo dal srečo . . . in bomo opravičeni šli po zaslužen krono v nebeško veselje. Amen.

Simon Gaberc.

Vnebovzetje device Marije.

I. Marijin najboljši del — v življenju, v smrti, v vnebovzetju.

Marija si je najboljši del izvolila.

Luk. 10, 42.

Da je bila blažena devica Marija svojemu Sinu v življenju, smrti, vstajenju in vnebovzetju zelo podobna, se lahko dokaže. Vsi vemo, da ni samo Kristus, ampak tudi njegova blažena Mati živela brezgrešno in z vsemi čednostmi ozaljšana; že v bukvah Modrosti (7, 26.) se o Sinu božjem (po razlagi sv. Pavla [Hebr. 1, 3.] bere: *da je on svetloba večne luči in brezmadežno ogledalo božjega veličastva;* in ravno tako se Marija preslavlja v visoki pesmi (4.), da je *vsa lepa in brez madeža.*

Ako se na njeno smrt ozremo, vemo, da sta oba iz čiste ljubezni umrla, in kakor je mrtvo truplo Kristusovo tri dni brez trohnoobe v grobu ležalo vsled prerokovanja Davidovega (Ps. 15, 10.): *Ne boš dal trohnoobe gledati svojemu svetemu;* tako tudi telo Marijino ni

okusilo gnajilobe, črvi se ga niso smeli lotiti. Ako vprašamo, kje se je duša Marijina po njeni ločitvi znašla, nam odgovori učeni Gerzon: „Kakor je šla duša Kristusova, ko je njegovo telo v grobu počivalo, pred pekel duše pravičnih stare zaveze razveselit, tako je tudi duša Marijina stopila v vice potolažit uboge duše.“

O vstajenju Jezusa Kristusa in njegove blažene Matere se mora spoznati, da je bilo oboje veličastno, le z razločkom, da je Kristus vstal z lastne moči, Marija pa je od mrtvih vstala z božjo močjo svojega Sina.

Da tudi v vnebovzetju svojemu Sinu ni neenaka, potrjuje sv. Brnard (Serm. 1. de Asspt. B. M.) z veličastnimi besedami: *Kdo more razumeti, kako slavno je danes zemeljska kraljica v nebesa šla, in s kako spoštljivostjo so jej vse nebeške trume nasproti prišle? Kdo bi popisal Kristusovo (večno) rojstvo in Marijino vnebovzetje?* Oba sta najvišjo čast v nebesih dosegla in Kristus sedi zdaj na desnici svojega Očeta, Marija pa na desnici svojega Sina.

To pomenijo besede, ki sem jih z začetka navedel: Marija si je najboljši del izvolila; zares najboljši del a) v življenju, b) v smrti, c) v vnebovzetju.

To hočem v slavo Marijino še obširneje razkazati, zato da bi si tudi mi po njenem zgledu vselej najboljši del izvolili.

I. α. Že z g o d a j je blažena Devica za-se izvolila najboljši del, od prvega trenutka svojega življenja. Ako ravno je lepo, da je kdo od bogaboječih starišev rojen, kar velja o pobožnem Izaku, je vendar veliko boljše in še večja milost, če je kdo v maternem telesu posvečen, katera sreča je res došla preroku Jeremiju in predhodniku Kristusovemu, sv. Janezu Krstniku. Pa najboljše je, če je kdo tako posvečen, da se nad njim ne v rojstvu, ne v spočetju ne dá zagledati ni najmanjša senca izvirnega greha. In komu je ta neprimerljiva milost res došla? Nobenemu drugemu, kakor Mariji. Zares zgodaj je začela najboljši del prejemati.

β. Dragocen biser je bela lilija d e v i š t v a, o katerem Salomon pravi: *Čistost pripelje najbližje k Bogu.* (Modr. 6, 20.) Še lepši je ta biser, če se v prvi mladosti s prostovoljno obljubo Bogu daruje; pa nič ni lepšega in bolj bliščobnega, kakor če se biser devištra z darom materstva, kot dijamant z zlatim prstanom tako čudežno zedini, da devica mati postane in mati vedno še devica ostane. Ta izvanredna prednost je podeljena edino le blaženi devici Mariji. Gledé na to so kaj pomenljive besede sv. Ildefonza: *Najboljši del je Marija iz-*

volila, ker je med vsemi ženami prva Bogu devišтво obljubila in zato zaslužila, da je Sin božji iz nje človeško podobo sprejel.

γ. Čudezno je, ako človek na zemlji že tako živi, kakor bi bil izmed nebeških duhov. Tako so živeli sv. Edmund, sv. Alojzij, sv. Stanislav i. dr., kateri se zavoljo prelepega življenja imenujejo angelji v človeški podobi. To pa je le košček tistega najlepšega dela, katerega si je Marija izvolila; ker je prav angeljsko živela ne le v mladosti, ko se je tempeljnovi službi posvetila in vsa po nebeških rečeh koprnela; ampak tudi pozneje je bila pod vodstvom sv. Duha tako srečna, da je na čednosti, zaslugah in milosti vse angelje prekosila; kajti *ona je lepša*, pravi sv. Epifanij, *kakor celó kerubini in serafini in vsa truma angeljska*. Ker je temu tako, je tedaj nedvomno najboljši del v življenju si izvolila in prejela. — Po zatrjilu učenega Frančiška Suareca je Bog Marijo kar obsipal z vsemi lepotami. Vse, kar je Bog nad svojimi stvarmi, nad angelji, očaki, nad preroki, nad aposteljni, mučenci i. dr. svetniki dobrega, lepega, junaškega, čistega, svetega, veličastnega, bliščečega zapazil, je kar ob enem daroval blaženi Devici.

ž. Vendar pa ni treba misliti, kakor bi Marija pri vseh teh lepotijah ne bila nič sodelovala, ampak znano je, da je ona pod varstvom sv. Duha v vsem svojem djanju in nehanju vselej najboljše in popolnejše izvolila, iskala in storila. O sv. Tereziji se bere, da se je bila zavezala, vselej najboljše in najpopolnejše izvršiti. Pa kaj je Terezija v primeri z Marijo? In kaj je ljubezen, katero je Terezija do Boga imela, v primeri z ognjem, ki je neprenehoma plamtel v sreč Marijinem? In ako bi hoteli naštetii vse njene čednosti, ki so izvirale iz te žarne ljubezni, bi morali vse njeno življenje popisati, pripovedovati o njeni molitvi, o ponižnosti, o vdanosti v voljo božjo, o potrpežljivosti v križih in bridkostih, o pokorščini, o trpljenji i. t. d., z eno besedo, mi bi težko naštelii vse zasluge njenega življenja, katere si je nabrala. — Tedaj je resnično, da si je Marija najboljši del izvolila.

ε. Kako srečni bi bili pač mi, predragi, ko bi kot dobri otroci v tem svoji Materi sledili in dokler živimo na zemlji pri vseh svojih delih vselej najboljše izvolili! Pa žalibog! mi ravno nasprotno ravnamo in navadno izvolimo slabejše: Mi spoznamo, da trnjeva pot bolj gotovo pelje v nebesa, kakor široka s cveticami posuta cesta, in vendar poslednjo izvolimo pred ono; mi vemo, da Bog neprimerljivo boljše plačuje svoje služabnike, kakor pa svet, in vendar jih veliko rajše služi svetu, kakor pa Bogu. Mi verujemo in vemo, da moramo večno in nebeško bolj čislati, ko časno in pozemeljsko; pa kdo si izvoli boljši del? Večina mora s starim pesnikom tarnati: „Vidim boljše in

odobrujem, sledim pa slabejšemu.“ *Ako ti kdo v eni roki zlato ponudi, v drugi pa svinec, pravi sv. Krizostom, izvoliš koj zlato in pustiš svinec, zakaj ne izvoliš tudi čednosti mesto pregreh? večnega, mesto časnega? čeznatornih darov dušnih, mesto natornih telesnih? Ako hočemo, da bo Marija naša mati, mi pa njeni otroci, je potreba, da po njenih stopinjah hodimo in pri vsem svojem dejanju in nehanju vselej najboljše izvolimo.*

II. Ker je Marija v vsem svojem življenju vselej najboljši del izvolila, kdo bi dvomil, da je tudi v smrti najboljši del prejela? Star pregovor pravi: „Smrt je odziv življenja,“ drugi pa: „Kakoršno življenje, taka smrt.“ Marsikdo bi znal vprašati, zakaj ni Kristus, ki je svojo Mater neskončno ljubil, zakaj je ni koj s seboj v nebesa vzel, ampak še dalj časa pustil na zemlji? Ali ni po tem takem Dizma, niso stari očaki, ki so Kristusa spremljali v nebesa, bolj srečni ko Marija? — Toda Kristus že vé, kako in kedaj bo svojo Mater peljal v nebesa, namreč takrat, ko bo svoje angeljsko življenje z blago, dragoceno smrtjo sklenila. Pa poglejmo, ali je Marija s svojo smrtjo res najboljše del prejela?

Srečne smrti so umrli marsikateri svetniki starega, kakor novega zakona. Srečna je bila smrt pobožnega očaka Jakopa, ki je takrat, ko je zvedel, da njegovega ljubljenea Jožefa ni divja zver raztrgala, temveč, da živi v največji časti na kraljevskem prestolu, rekel tako-le: „Zdaj rad umrjem, ker sem videl tvoje obličje.“ (I. Moz. 46, 38.) Srečna je bila smrt Mojzesova, o katerem se bere, da je zaspal v poljubljeju Gospodovem. K temu se sme prištevati smrt starega Simeona, ki je imel to veliko srečo, da je pred ločitvijo v tempeljnu Zveličarja videl in v svojem naročju držal. Pa ne smrt Jakopova, ne Mojzesova, ne Simeonova, ne katerega družega se ne more primerjati blaženi ločitvi Marije device, zakaj videla je ona pred smrtjo svojega Sina, pa z drugimi očmi kot Simeon; videla ga je v veličastvu in sedečega na prestolu, pa vse drugače, kakor Jakop Jožefa; ker po nauku sv. Atanazija, Antona, Alberta Vel. i. dr. je sv. Devica prejela milost, da pred smrtjo svojega Sina ni videla le v nebeškem veličastvu na tronu, ampak tudi njegovo božanstvo. *Mojega obličja ne moreš videti, zakaj človek me ne more videti in živeti,* (Exod. 33, 20.), je Bog Mojzesu govoril. Le Mariji je ta sreča došla, da je pred smrtjo z obličja v obličje gledala svojega Sina.

Vrhu tega se more reči o Mariji po pravici, da je tako rekoč brez smrti umrla. To se sicer čudno sliši, pa je vendar-le res. Mi ubogi ljudje moramo umreti, ker smo grešili in tako smrt zaslužili,

blažena Devica pa ni nikdar grešila in zato jej ni bilo treba smrti zapasti. Pa vendar se jej je podvrgla in sicer — po besedah sv. Alberta Velikega — je blažena Devica umrla iz ljubezni brez vse bolečine. Ko se je namreč približal čas, da bi časno življenje z neumrljivim zamenjala, pride bleda smrt in hoče po svoji navadi življenju konec storiti, pa namesto navadne puščice grenkosti, vzame puščico ljubezni in tako rani deviško sree, da je Marija morala vsklikniti: *Podpirajte me s cveticami, osujte z jabolki, ker od ljubezni omedlujem.* (Vis. p. 2, 5.)

Take ljubezni do božjega Sina prešinjena se je duša blažene Device brez vse bolesti in trpljenja ločila in večno življenje nastopila.

O srečna smrt, katero ljubezen do Boga provzroči! O srečna Devica! ne le v življenju, ampak tudi v smrti si je najboljši del izvolila. — Gotovo ni nobenega med nami, ki ne bi goreče hrepenel po tako srečni smrti! A zato moramo že zdaj tudi po zgledu Marijinem spodbudno in bogaboječe živeti, potem bomo deležni srečne smrti.

III. Današnji dan pa nas posebno spominja, naj svoje oči z zemlje povzdignemo proti nebesom. *Dragocena v očeh Gospodovih je smrt njegovih pravičnih*, govori kraljevi pevec (Ps. 116, 6.), zares draga je bila smrt, ali rahlo spanje blažene Device, kakor smo ravnó slišali. Pa draga je bila posebno gledé plačila, ki je sledilo po srečno dokončanem teku. Če se danes ozremo za Marijo, ko se povzdiguje proti nebesom, moramo vsklikniti besede današnjega evangelija: *Marija si je najboljši del izvolila, kateri jej ne bo odvzet*; zakaj danes krona Bog sam blaženo Devico Marijo za kraljico nebes in zemlje.

a) Po starodavni legendi so bili aposteljni položili sv. truplo v skalnati grob na vrtu Getzemani. Tretji dan so ga odprli, ker je apostelj Tomaž, ki ni bil pričujoč pri njeni smrti, silno želel še enkrat videti milo obličje Matere Gospodove. Pa kaj se je med tem zgodilo (na današnji dan)? Nebeški kralj je neštevilne trume zbral krog sebe ter jim zapovedal podati se na zemljo k neznatnemu grobu, kjer je počivalo prečisto telo božje Matere. — In pomislimo: Če je prerok Elija prejel to milost, da se je na ognjenem vozu, spremljan od angeljev, odpeljal v nebesa; če je ubogi Lazar prejel to čast, da so ga angelji nesli v Abrahamovo naročje — ali ne bo Marija prejela še večjo čast in slavo, ker Elija in Lazarja in vsa druga bitja presega v svetosti, kakor solnce v svitlobi vse zvezde?

Gotovo sklepamo prav, ako rečemo, da hvaležni Sin Jezus Kristus svoje ljubljene Matere ni pozabil, ker je ona iz tako srčnega hrepe-

nenja po njem, iz same ljubezni, rahlo zaspala. Obdan od nebeških duhov, pride po tisto blaženo telo, katero je njega dojilo, sam pelje ljubljeno Mater v svoje večno kraljestvo, da bi tam gospodovala veekomaj. — Nebesa še niso videla tako veličastnega vhoda. Danes pride vendar že tista junaška Debora; pride deviška Judita, ona, upanje narodov, veselje angeljev, pride zdaj *slava Jeruzalema, kinč Izraelov, čast vsega ljudstva* (Jud. 15, 10); pride blažena Mati božja, da bi sprejela dedščino svojega Sina, da bi bila kronana za kraljico nebeško. Zato strmijo, se čudijo vse trume nebeške ter se poprašujejo: *Kdo je ona, ki pride iz puščave* (iz zemlje, iz groba) *polna oveseljenja, naslonjena na svojega ljubega?* (Vis. p. 8, 5.) Takega vnebovzvetja dozdej nebeški duhovi še niso gledali, tolika čast in slava še ni došla nobenemu angelju, ne človeku. Pa saj se je tudi samo enemu spodobilo, blaženi devici Mariji, da jo je hvaležni Sin posadil na svojo desno in jo je sv. Trojica kronala za nebeško kraljico. Tako je Marija, kakor v življenju in smrti, tudi ob vnebovzvetju najboljši del prejela.

b) Pa ne le v nebesih je Marija veličastna, v katerih zdaj prebiva, ampak tudi na zemlji, katero je današnji dan zapustila. Z nebeškega trona kraljuje ona čez vesoljno zemljo. Pa morali bi imeti angeliške glasove, imeti zgovornost, spoznanje in navdušenost sv. Pavla, ako bi hoteli popisati čast in slavo, in moč in oblast in gospostvo, katero Marija vživa in razodeva povsod. — Vesoljni svet krščanski to spoznava in odmeva v češčenju nebeške in svoje kraljice. Pojdimo, kamor hočemo, ozrmo se koderkoli, povsod nam nasproti doni čast Marijina.

Čast in hvalo njeno oznanjujejo velikanske, proti jasnemu nebu kipeče cerkve; čast in hvalo njeno oznanjuje na tisoč kapelic, spominkov in kipov; čast in hvalo njeno oznanjuje neštevilno podob, iz katerih usmiljena Mati prijazno zrè na svoje otroke. Čast in hvalo njeno pojejo cela kraljestva, dežele, mesta, vasi, narodi različnih jezikov, družine in posamezne osebe, njeno čast in hvalo posebno ozdraveli bolniki, potolaženi ubožci, spokorni grešniki, katerim vsem je Marija po svoji priprošnji odvzela veliko telesno ali dušno gorjé.

O srečni smo mi kristijani, da si je naša kraljica ob svojem vnebovzvetju najboljši del izvolila! — Kakor je kralj Salomon svoji materi rekel: „Le prosi, moja mati! zakaj ne spodobi se, da bi odvráčeval tvoje obličje“ (III. Kralj. 2, 20.), tako govori tudi nebeški Kralj blaženi devici Mariji, ker jej noče ničesar odreči. In tako si je ona to izvolila, da naj jo vselej usliši njen Sin, kadar ga bo prosila

za uboge Adamove otroke. In svojo moč in oblast kaže Marija res vsem v svoji usmiljenosti in ljubezni, ker presrčno želi, da bi se svi njeni otroci poprijeli edino potrebnega in dosegli večno zveličanje, sv. nebesa.

Marija si je po tem takem res izvolila najboljši del v življenju, v smrti in v nebesih. Od tod izvira vsa njena blaženost, čast in slava, njena oblast in mogočnost. Kako srečni bi bili tudi mi, ako bi po njenem zgledu ravnali; veselo in zadovoljno bi živeli na svetu, mirno bi v Gospodu zaspali in obilno plačilo prejeli v nebesih. Zatorej častimo in ljubimo Marijo, služimo zvesto njenemu Sinu, varujmo se greha, pokorimo se in nad vsakim se bodo spolnile besede današnjega evangelija: da si je najboljši del izvolil, kateri mu ne bo odvzet. Amen.

Ant. Žlogar.

2. Zakaj je bila Marijina smrt tako sladka?

Marija si je najboljši del izvolila, kateri jej ne bo odvzet. Luk. 10, 42.

Grenka je ura ločitve za srea, ki se ljubijo. Če se mora mož od žene, oče od svojih otrok, ali otrok od svojih starišev in prijatelj od prijatelja ločiti, naj si bode tudi le za malo časa, tu je s tugo napolnjeno srce in solza v očeh oznanjuje bolečino, katera od znotraj trpinči užaljeno dušo. Če pa celó smrt raztrga vse vezi ljubezni, o, potem žalost nima ni konca ni kraja in često je treba več let, predno se zopet veselje povrne v ranjene prsi. Smrt je grenka — grenka za umirajoče, grenka za ostale, in ne gre nam grajati bridkih solz, ki tekó pri smrtnih posteljah.

Radi torej verjamo, kar nam izročilo pripoveduje, da so bili apostoli in učenci Jezusovi silno žalostni, ko se je od njih ločila mati Gospodova, ki je bila vseskozi tudi njih ljubezniva mati. Radi verjamemo, ko o sv. Janezu beremo, da se je potrt od žalosti na tla vrgel pred smrtno posteljo Marijino in jo prosil in rotil, naj še nikar ne umrje, ter je goreče prosil Jezusa, naj mu še nikar ne odvzame matere, katera mu je bila v njegovi oporoki pod križem ko njegova mati izročena. — Ali je bila pa smrt tudi za Marijo tako žalostna? Ali se je tudi ona le z britkostjo od tega sveta ločila? O kaj še, bilo je baš nasprotno, kajti prav ob smrtni uri izpolnili so se Mariji najslajši upi. In prav to hočemo danes ob kratkem premišljevat, da namreč smrt za Marijo ni bila grenka, temveč čez

v Timonem 15/6 78
1892.

f. J. 28 x 12
2. 1896.
Timon

vse sladka, kajti 1. jo je združila z Jezusem, njenim božjim Sinom; 2. jo je odmaknila svetu, kateri jej ni nikdar dopadel, 3. je dokončala življenje, katero je bilo brez zadolženja in greha in 4. jo je pripeljala v večno zveličanje . . .

1. Smrt je človeku grenka, in kdor je bil že često priča pri smrti, ta je videl, kako težko nekateri umirajo, kako jim mrzli mrtvaški pot stopa na čelo, kolik strah jih obdaja na duši; a vse to ne more biti drugače, ker smrt je sad greha, in iz njegove korenine ne more prirasti sladkost.

Naj bo pa tudi smrt sama na sebi grenka in strašna, vendar se lahko ta grenkost ali polajša ali celo popolnem odpravi. Tako često vidimo in slišimo, da si nekateri sami smrt želé ali jo z veseljem pričakujejo, in to zategadel, ker mislijo s smrtjo večjega zlega rešeni biti, kakor je smrt sama, ali pa ker s smrtjo upajo doseči večjo dobroto, kakor so jo vžili na tem svetu. Tako si nekateri v svoji obupnosti sami vzamejo življenje mislé, da bodo po tej poti ubežali peklú, ki jih že na tem svetu žge in trpiné. Pa tudi sv. apostol Pavel si je želel *razvezan in s Kristusom biti*. Smrt mu je bila dobro došla oslanka, ki bi ga z največjo dobroto, s Kristusom, zedinila. In prav to, glejte, bilo je pri Mariji, da jo je smrt zedinila z njenim ljubeznivim Sinom.

Po vnebohodu Jezusovem na desnico Očetovo, bil je Marijin največji zaklad v nebesih, zato je bilo tudi Marijino sree le vedno ondi, kjer je bil njen zaklad. Marija je sicer tudi apostole ljubila z vso svojo materinsko ljubeznijo, da jim je s svojo modrostjo, s svetom in tolažbo stala na strani; a vedela je, da ta ljubezen, ki je močnejša ko smrt, tudi še po smrti ne neha, da jim bo v nebesih pri svojem Sinu še večja in mogočnejša priprošnica; a še bolj je ljubila svojega božjega Sina, tako da jo je samo hrepenenje po njem poslednjíc povžilo, dokler se je ž njim v smrti sklenila na večno.

2. Za Marijo smrt ni bila grenka, ker jo je odmaknila svetu, nad katerim nikdar ni imela dopadenja. Večina ljudi zategadel tako neradi umrjó, ker morajo s smrtjo vse zapustiti, kar so na tem svetu posedli, hiše, poslopja, njive in senožeti, veselje in prijatelje. Tako je morala za bogatina v sv. evangeliju, ki je vse svoje shrambe z žitom in imenjem napolnil in svoji duši rekel: „Počivaj, jej, pij in bodi dobre volje!“ — strašna biti beseda Gospodova: „Še nočejšnja noč bodo tirjali tvojo dušo!“ Zakaj kdor je v posvetno imenje, v denar, v blago in živino ves zamaknjen in je s sto vezmi

na ta svet navezan, temu je pač umreti silno težavno. On tako rekoč tolikrat umrje, v kolikor stvari je zaverovana njegova duša. A pri Mariji ni bilo tako. Njeno srce dobrot tega sveta ni imelo in jih ni pozelelo. Ona si je izvolila edino, kar je potrebnega, najboljši del, kateri jej ne bo nikdar odvzet, ona ni bila skrbna Marta, ampak po nebeškem hrepeneča Marija, katere srce in želje so bile vedno pri Bogu v nebesih. Kar je kraljica Ester lahko o sebi rekla, da nima svojega veselja nad krono, ki jo na glavi nosi, ne na škrlatu, ki jej po ramenih visi, ne na dvorskem veličastvu, ki jo obdaja, ne na časti in obilnem številu služabnikov, ampak se veseli le v Gospodu in Bogu Abrahamovem, tako je Marija pela v hiši Elizabetini: *Moj duh se veseli v Bogu, mojem Zveličarju*. Z veseljem je videla, ko so trije Modri iz jutrove dežeze padli na kolena pred njenim božjim Detetom, ker veljalo je to Bogu, njenemu Zveličarju. Z veseljem je slišala vriskanje množice, ki so klicale: *Hosana Sinu Davidovemu! Češčen bodi, kdor pride v imenu Gospodovem!* ker ti klici veljali so Bogu, njenemu Zveličarju. Sv. Janez v skrivnem razodenju (12, 1.) piše, da je videl ženo v nebesih, oblečeno s solncem in z luno pod nogami. Ta žena, pravijo sv. učenci, bila je Marija, in luna v vednem spreminjevanju pod njenimi nogami pomenja, kako da je Marija vse časno zaničevala in le po nebeškem hrepnela. Zategadel smrt zanjo ni bila grenka, ampak sladka. — Kar

3. grešnemu človeku smrtno uro ogrenjuje, so grizljeji vesti zaradi storjenih grehov. — Vsakateri sam iz svoje skušnje vé, da imamo v svojim notranjem strogega sodnika, ki se po vsakem našem dejanju oglasi in nas hvali, če smo prav in dobro, graja pa, če smo hudo in napačno storili. Ta glas notranjega sodnika, ki ga imenujemo vest, se dá sicer omamiti in oslabiti, a nikdar popolnoma zadušiti. In kakor ognjeni plamen, kadar se mu duška dá, z vso močjo kvišku švigne, tako zadušena vest ob smrtni uri izbruhne in grešniku pred oči postavlja tukaj pohujšano nedolžnost, tam neporavnano krivico; tukaj zatrto vdovo, tam po svetu pognane sirote; tukaj laži, rotenja in preklinjevanja, tam opravljanja in obrekovanja itd. In ta glas na smrtni postelji prebujene vesti buči kakor grom na Sinajski gori, pred katerim so Izraelci kakor mrtvi popadali na tla. — A glejte! vseh teh in enakih grizljejev vesti Marija ob smrtni uri ni imela, ker nikoli najmanjšega greha ni storila, kajti ona je tista nevesta v visoki pesmi, o kateri spričuje sv. Duh: *Vsa si lepa, prijateljica moja, in madeža ni na tebi.* (4, 7.) Ona je oblečena s solncem, v znamenje, da njena duša še z izvornim grehom ni bila nikdar omadeževana.

Njeno življenje je bilo z vsemi mislimi, željami, besedami in deli jedino Bogu posvečeno, vsak njen vzdihljaj je bil na Boga obrnjen, kajti besede: *Dekla sem Gospodova, zgódi se mi po tvoji besedi*, spričujejo dovolj njeno popolno udanost v voljo nebeškega Očeta. Življenje preblazene device Marije je jednako ponočnemu jasnemu nebu, kjer na tisoče in tisoče zvezd dobrih misli, pobožnih čutil, svetih sklepov in Bogu dopadljivih del blesti. Tu ga ni bilo najmanjšega vzroka k grizljajem vesti; zategadel je bila Marijina smrt sladkost vseh sladkosti!

Sladka bila je poslednjič

4. smrt Marijina, ker jo je pripeljala v večno zveličanje. — Smrt je prehod v večno življenje; a negotovo je za vsakega posameznega, bo li to njegovo življenje večno srečno ali večno nesrečno, kajti *nihče ne vé*, govori v sv. pismu pridigar, (9, 1.) *je li izvoljenja ali zavrženja vreden*. Precej po smrti namreč pride sodba in nihče ne vé, bo li pri tej sodbi iz ust sodnikov zaslišal preveselo besedo: „Pridi!“ ali strašno besedo: „Poberi se spred mene!“ ker sodnik naš je tisti vsevedni Gospod, ki srce in obisti človekove preiskuje in slehnrnemu povračuje natanko po zasluženju. Te negotovosti in tega strahu pri Marijini smrti ni bilo. Ona je vedela za gotovo, da jo čaka v nebesih njen ljubeznivi božji Sin, na čegar desnici bo kraljevala ko kraljica nebes in zemlje vekomaj. — Naj torej premišljamo smrt Marijino od katere strani koli hočemo, za Marijo je bila ta smrt čez vse sladka in vesela, ker jo je na vekomaj združila z njenim božjim Sinom, ker nikdar na svet in njegov vžitek ni bila navezana, ker najmanjšega, še celo izvirnega greha ni imela nad seboj in imela zagotovljenje, da bode s svojim Sinom v nebesih se veselila in kraljevala vekomaj.

Ljubi moji! kdo izmed nas si ne želi jednake sladke in vesele smrti, kakor je bila smrt preblazene device Marije? kdo bi po besedah sv. Brnarada ne dal vsega svojega imenja, če bi si mogel tako veselo, čez vse sladko smrt kupiti? Zategadel se učimo danes od Marije po nebeškem vedno hrepeneti, svoje srce od posvetnih dobrot odtegovati, svojega srca z nobenim grehom si ne obteževati, ali če je obteženo, ga v zakramentu sv. pokore očistiti, potem smemo zaupati, da bo tudi naša smrt enkrat srečna in vesela na priprošnjo Marijino, katero vsaki dan ključemo: *Sveta Marija, mati Božja, prosí za nas uboge grešnike sedaj in ob smrtni uri* — da, prav ob smrtni uri! Amen.

M. Torkar.

v Jano nem 21/8.98

Enajsta nedelja po binkoštih.

I. Grešnik je slep, gluhi in mutast.

Tedaj pripeljejo k Jezusu gluhega in mutastega, in ga prosijo, da naj položi roko nanj. Mark. 7, 32—33.

Težak jarem sloni nad Adamovimi otroci od dne njih rojstva, do dne njih pokopa, govori modri Sirah (40, 1.). — Resnico teh svetopisemskih besedi, čutimo in skušamo več ali manj vsi. Prav težak jarem na tem svetu nositi pa imajo še zlasti taki reveži, ki so gluhi, ali mutasti, ali slepi, ali še celo vse skupaj. Za take nima svet nič lepega, nič prijetnega, nič veselega in tolažljivega, podobni so mrtvim, ki hodijo med živimi. Oni ne slišijo nobenega prijaznega glasu, nobene tolažljive besede; ne morejo nikomur razodeti potreb in bolesti svojega srca, če bi jim imelo tudi počiti, ter ne vidijo vstvarjenih krasot.

O nekem takem revežu, ki je bil gluhi in mutast, govori današnji sv. evangelij. Pové nam pa tudi, da mu je Kristus težak jarem odvzel, ter mu dal posluh in govor.

Poznam pa še druge, ki so še bolj nesrečni od telesno gluhih, mutastih in slepih, — in ti so grešniki. Grešniki so slepi, gluhi in mutasti, dasiravno gledajo, slišijo in govoré. Te namreč hudič slepi, da ne vidijo in ne spoznajo, kar jim je v mir in zveličanje; jih gluši, da ne slišijo božjega glasu, ter jih mutaste stori, da ne molijo, ne časté Boga, ne svaré in ne kaznujejo svojih zmotenih bratov.

Da je grešnik res slep, gluhi in mutast, vam hočem danes spričati.

O, da bi pač trojni „efeta“ Gospodov zadel vse grešnike v njihovo zveličanje!

I. Če premišljujemo življenje in dela mnogih kristijanov, vidimo, kako hrepené nekateri po denarju in blagu; drugi po časti in imenitnosti; tretji po kratkočasih in veselicah. Vsi ti so slepi, ker minljivo in navidezno lepoto in dobroto poželjivo ljubijo; prave, večne, nebeške lepote in dobrote: — Boga pa ne vidijo, ter na njega ne mislijo. Ta dušna slepota pa je nasledek ali kazen za greh. Stopimo le nazaj v raj, in prepričali se bomo, da je greh človeku pravo spoznanje otemnel, kajti že prva dva človeka sta po grehu tako oslepela, da sta mislila, da se Bogu lahko skrivata. Ko sta slišala glas Gospoda Boga, sta se Adam in njegova žena skrila pred obličjem Gospoda Boga med drevje raja, pravi sv. pismo (I. Mojz. 3, 8.). — Čem bolj pa, ko so se Adamovi

potomci pogrezovali v greh in hudobije, tem dalje so zašli tudi od pravega spoznanja božjega, v katerem edino je prava modrost. Pozabili so na svojega Stvarnika, ter začeli ostudno malikovati. — Pri judovskem ljudstvu pa se ta dušna slepota prav očitno kaže kot kazen za njihovo nevoščljivost, kljubovanje in ustavljanje resnici. Prav nad njimi so se spolnile besede našega Zveličarja, ki je rekel: *V sodbo sem na svet prišel, da kateri ne vidijo, spregledajo, in kateri vidijo, oslepé* (Jan. 9, 39.); hotel je reči: taki, ki le v svoje lastno spoznanje in učenost zaupajo, pa se mojemu uku ustavljajo, oslepé na svoji duši.

Pa žalostno, da jih je tudi med kristijani veliko, ki so zaradi svoje trdosrčnosti v grehu tako oslepeli, da sicer vidijo resnico, pa je vendar ne sprejmó, ter noč in dan v grehu spé. — Grešniki so slepi, ker vedó, da bo treba umreti, in sicer kmalu umreti, pa se vendar za smrt ne pripravljajo; vedó, da je pekel, pa se ga ne bojé; vedó, da bo treba od vseh del pred Bogom oster odgovor dati, vedó, da pravica božja večni ogenj kuri za-nje, ki greha ne zapusté, pa vendar grešiti ne nehajo, ter grešnim navadam in priložnostim slovesa ne dajo; vedó, da so nebesa, pa se zanje ne trudijo; vedó, da je treba tuje blago poverniti, sovražnikom odpustiti, otroke lepo učiti in izrejevati itd., pa vendar tega ne storé; vedó, da jim vse posvetno blago, denar, premoženje in drugo nič ne bo pomagalo za večnost, pa vendar po vsem neizmerno hrepené. Od kod pride, da je prevzetni — vedno prevzetniši; lakomni — vedno večji stiskač; nevošljivi — vedno bolj in bolj zavidljiv; nečisti — vedno nesramnejši; nezmerni — požrešnejši; togotni, sovražni, prepirljivi — vedno besnejši; mlačni in leni — mlačnejši in popustljivši?!

Od tod, ker so grešniki slepi. Oči imajo, ter vidijo in spoznajo, da žalijo Boga, ki se bo ostro nad njimi maščeval, pa se vendar greha ne bojé, ter naprej grešé. — Grešniki nočejo videti in spoznati pravičnega Boga, ki je zaradi ene same predrzne misli angelje pahnil z nebes, prvega človeka radi ene same nepokorščine spodil iz raja, ljudi pokončal z vesoljnim potopom, Sodomo in Gomoro podušil z žveplom in ognjem; nočejo videti usmiljenega Boga, ki je svojega Sina na svet poslal, da bi vse ljudi odrešil, — Boga, ki svojega zgubljenega otroka zopet z veseljem v svoje narcóje sprejme, če se skesan k njemu vrne; nočejo videti vsepričujočega Boga, ki najbolj skrivne kote vidi, ter srca in ledja preiskuje.

(Pa greh grešnika tudi tako oslepi, da ne vidi in ne spozna ljubeznivega Zveličarja, ki je za njega svojo drago kri prelil; ne vidi njegove odprte strani, iz katere se mu pomoč cedi v brambo zoper

poželjive skušnjave, ne vidi njegovih razprostrtih rok, s katerimi bi ga rad objel in na svoje ljubezni goreče srce pritisnil; ne vidi brezna, pred katerim stoji, ne poti, ki ga v zveličanje peljá, ne spozna in ne sprevidi, kaj mu greh škodi za čas in večnost. Grešnik je slep, ker vedno misli, da še ni tako daleč zabredel v svoji hudobiji, da ima še vedno čas se poboljšati kasneje čez pet, deset ali več let; ali ni slep, kdor svoje upanje stavi na tako negotovo prihodnost? Slep je, ker ne vidi, kako njegovi prijatelji in vrstniki eden za drugim, dan za dnevom v zemljo cepajo in pred božjo sodbo stopajo!

Glej, ljubi moj grešnik! žalosten je stan, v katerem se znajdeš, kako lahko se zgodi, da ti svojo dušo na veke pogubiš! Ko bi ti videl stati slepca na robu brezna, v katero ima pasti, ali bi ne hitel ga smrti oteti? Toda glej, ne telesno, temveč dušno življenje je pri tebi v nevarnosti, — in ti tako malomarno živiš?! Teči k Jezusu in reci: *Gospod stori, da spregledam*, prosi ga, da ti odvzame mreno dušne temè, da pregledaš svoj nevarni stan!

II. Pa grešnik ni le slep, je tudi glu h, kakor je bil obsedeni v današnjem evangeliju, kar je zopet le kazen za greh.

Bog po mnogih potih k grešniku govori, pa ta presliši glas božji.

a) Bog govori k nam po vstvarjenih rečeh. Kraljevi pevec David pravi (Ps. 18, 2—5.): *Nebesa pripovedujejo božjo slavo, in dela njegovih rok oznanjuje nebes. Dan dopoveduje dnevu, in noč daje noči na znanje . . po vsej zemlji se njih glas razlega, in njih beseda do konca sveta.* — Dasiravno nimajo vse stvari jezika in ne govoré, se vendar le sliši njihovo oznanovanje — božje vsegamogočnosti in modrosti. Vse vstvarjene reči so priče božjega bitja, ter nas silijo k veri, zaupanju in ljubezni nevstvarjenega Stvarnika!

b) Bog govori k nam po angeljih in ljudeh. Gospod govori že v starem zakonu (II. Mojz. 23, 20—22.): *Glej, jaz pošljem svojega angelja, da hodi pred teboj in te varuje na potu, in te pripelje v kraj, katerega sem pripravil. Glej nanj in poslušaj njegov glas, in nikar ga ne zaničuj, ker ne bo zanesel, kadar grešiš, in moje ime je v njem. Ako poslušáš njegov glas in storiš vse, kar rečem, bom sovražnik tvojim sovražnikom, in bom tepel, ki tebe tepejo.* Pa tudi po ljudeh govori Bog k nam. V starem zakonu je Bog govoril očakom, kakor pove sv. Pavel (Hebr. 1.) *po prerokih; poslednjič tiste dni, v novem zakonu, nam je govoril po svojem edinorojenem Sinu.* Ko je pa njegov Sin zopet zapustil zemljo in odšel na desnico božjo, je naročil svojim apostolom, rekoč: *Pojdite po vsem svetu in oznanujte*

evangelij vsej stvari in učite vse narode. Učite jih spolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal. (Mark. 16, 15 in Mat. 28, 19—20.)

Na enak način, kakor nekdanj po apostolih, govori Bog še sedaj k nam po njihovih namestnikih, po svoji cerkvi, katero je postavil učiteljico do konca sveta. Kdor se torej škofom in mašnikom, ki nam božjo voljo oznanujejo, ustavlja, se ustavlja Bogu samemu, kakor je Kristus sam razločno omenil, rekoč: *Niste namreč vi, ki govorite, temveč Duh vašega Očeta je, kateri govori.* (Mat. 10, 20.)

c) So pa še druga pota, po katerih Bog k nam govori, namreč po notranjih navdihovanjih in po vesti. Kdo še ni čutil v sebi glasu vesti, ali svarilnih opominov k pokori?

Pa glejte! vse te različne glasove božjih pridigarjev presliši grešnik, ni-li res gluhi? Grešnik ostane grešnik, ostane gluhi, če mu tudi Bog z gromom in treskom kaže brezno, katero ga čaka. Tako se žalostno spolnuje preroška beseda apostolova nad njim: *Prišel bo čas, ko (ljudje) zdravega nauka ne bodo trpeli, temveč si bodo po svojih željah izbirali učnike, kateri ušesa zgačejo, t. j. ki bodo tako učili, kakor grešniki radi slišijo, in kateri bodo od resnice ušesa odvrčali, k basnim pa se bodo obračali.* (II. Tim. 4, 3—4.) — Takih zapeljivih učnikov je pač v današnjih dneh dosti, ki po spisih in knjigah širijo brezbožne, brezverne in strupene nauke, ter kužijo in smešijo vse, kar je božjega in svetega, ali od Boga postavljenega, in veliko jih je, ki takim izmišljijam duha ušesa nastavljajo in verujejo, glas božji pa preslišijo, ter tako gluhi na duši ostanejo in se ne poboljšajo. Pač res bi bilo veliko boljše zanje, ko bi bili gluhi na telesnih ušesih!

III. Grešnik je pa tudi mutast.

Nesrečen je mutast človek, ki mora med ljudmi živeti, pa ne more z njimi občevati. Kolika sreča je za nas, če nas zadene kaj britkega, ker lahko svojo težavo potožimo kakemu prijatelju. Kdor je pa mutast, ne more nikomur kaj potožiti, ne prositi, ter se z nikomur meniti. Zares pomilovati je tak človek. Pa še žalostnejši je stan grešnikov, ker tudi ta je mutast.

1. Mutast je, ker ne moli. Kako bi bilo mogoče, da bi se njegov duh povzdignil k Bogu, ker je njegovo srce navezano na zemljo? Če tudi semtertje z nevoljo in brez premisleka izžebrá kak očenaš, ni to nobena prava molitev, ker sv. Bonaventura pravi: *da molitev hudobnega jezika ni nobena molitev, temveč kačje sikanje.* In sv. Krizostom zatrjuje: *Kdor moli, pa ob enem tudi greši, ta ne moli, temveč se norčuje iz Boga!*

2. Grešnik je mutast, ker bi lahko marsikdaj druge pred grehom obvaroval, — pa molči. Krščanski nauk nas uči, da se predpostavljeni

kateri imajo za zveličanje družih skrbeti, ravno tistega greha deležni storé, v katerem se drugi pregrešé, če molcé in jih ne svaré. Pa tudi v tej zadevi je veliko napačnega. Težak odgovor bi si nakopal na glavo duhovni pastir, ko bi videl in vedel, da se ta ali druga nerednost godi po njegovi fari, za katere zveličanje ima skrbeti, pa bi ne povzdignil svarilnega glasu zoper to. Težak odgovor si napravljate vi stariši, če ne učite, svarite in opominjate otrok in družine! Mustastim psom enaki so, ki to opusté. Težak odgovor si napravljate vi gospodarji in gospodinje, če slišite nesramne in opolzle govorice med podložnimi, pa k temu molčite, ali če veste, da so v pregrešnih zvezah, ali da hodijo po pregrešnih potih, plesih itd., pa nič ne rečete! — Koliko grehov bi se odvrnilo, ko bi višji in nižji — gospodarji in podložni, v tem obziru vestno svojo dolžnost spolnovali in bi ne bili mutasti?

V hiši, v kateri je služila pobožna Cita, je bil tudi neki poreden hlapec, ki je z grdim govorenjem in nespodobno šalo večkrat druge posle kratkočasil. Sv. Cita pa je bila zaradi tega silno žalostna; gre in naznani svoji gospodinji, da naj spravi hlapca od hiše, ali pa sama službo pusti. Gospodinja jo uboga, in spodi hlapca proč. To je pa druge posle tako oplašilo, da si zanaprej nobene nespodobne besede ne upajo ziniti. Lep izgled za posle in gospodarje!

3. Slednjič je pa grešnik mutast v spovednici. Kadar se v sv. pismu bere, da je Jezus hudiča iz kakega človeka izgnal, je navadno tudi pristavljeno, da je bil tisti človek mutast.

Vtegnil bi kdo radovedno vprašati, zakaj neki je hudič takim revežem jezik zavezal? Neki svet mož odgovori, da zato, da se niso mogli svojih grehov obtožiti. Prava podoba teh so tisti grešniki, ki pri spovedi vedoma svoje grehe spovedniku zamolčujejo. Kdor se pri spovedi čisto svojih grehov ne obtoži, je obseden od mutastega hudiča; ključavnica pa, katero mu hudobec na usta deva, se imenuje napačna sramožljivost; pravim, napačna sramožljivost, ker bi se človek moral le sramovati greh storiti, ne pa greha se obtožiti. *Če se nisi sramoval greh storiti*, kliče sv. Brnard, *se tudi ne sramuj greh povedati!* Zakaj bi ne hotel pred Bogom spoznati, česar nikdar ne moreš prikriti? Ti se sramuješ enemu odkriti to, kar si morebiti vpričo več družih storil, in česar si se morebiti že tudi vpričo družih še celo hvalil; pa če tudi ne, jih vendar morda že veliko vé, kaj si storil, in si lahko misliš, da skrito ostalo ne bo, in da bo Bog enkrat tvoj greh, če se ga ne spoveš in ne skesaš, v tvojo sramoto in pogubo pred vsemi ljudmi razodel, kaj boš pa takrat počel? Ali bi ne bilo nespametno, če bi bolnik zdravnika poklical, pa bi mu ne hotel razodeti, kaj ga boli?

Ravno tako nespametno je, če stopiš v spovednico, pa vendar nočeš razodeti boleznj, na kateri tvoja duša boleha! *Nikar se ne sramuj, kliče sv. Avguštín, v svoje zveličanje povedati, kar si storil v svoje pogubljenje!*

Pa groza in strah! kolikrat grešnikom beseda na jeziku umre, in mesto, da bi vsprejeli zdravilo, zlivajo strup v svoje duše!

Poslušajte grozni konec nekoga, ki je nevedno spovedi opravljal, ker je pri spovedi grehe zamolčeval. — V zapisniku Benediktincev, kakor pripoveduje sv. Alfonz Ligvorij, je zapisana prigodba o nekem puščavniku po imenu Pelagij, katerega so njegovi revni stariši vdinjali kot ovčjega pastirja in kateri je tako pobožno živel, da so ga sploh svetnika zvali. To je trajalo več let. Po smrti svojih starišev proda Pelagij malo posestvo, katero je po njih podedoval, in gre v puščavo. Tukaj se mu pa pripeti nesreča, da enkrat v neko nečisto misel privoli. Od tistega časa pa je vedno otožen in pobit, in se noče tega greha spovedati, češ, da ne zgubi svojega dobrega imena. Ko enkrat močno zamišljen to reč premišljuje, pride neki popotnik mimo njega ter mu zakliče: „Pelagij, spovej se! Bog ti bo odpustil, in boš našel zopet mir!“ In prikazen zgine. Pelagij sklene sedaj pokoro delati za ta greh, pa ne da bi mislil, se ga spovedati, ker meni, da mu ga bo Bog vsejedno odpustil, če se ga tudi ne spove. Pride na smrtno posteljo. Poslednjikrat se spove. Pa kakor je vselej omenjeni greh zamolčal, tako ga zamolči tudi sedaj. Prejme sv. popotnico ter umrje — pri ljudeh v duhu svetosti. Ponoči pa najde cerkvenik truplo ranjega vrh groba ležati, gre in je zakoplje. Ravno to se zgodi drugo in tretjo noč. Slednjič pa, ker se to vedno ponavlja, pokliče samostanskega prednika, kateri pride z drugimi menihi ter izreče nad mrtvim truplom Pelagijevim te-le besede: „Pelagij! v življenju si mi bil vedno pokoren, ubogaj tudi po smrti, povej mi torej v imenu božjem, je-li morebiti volja božja, da se tvoje truplo na nekem posebnem kraju pokoplje?“ — Glejte, čudo! Sedaj odgovori mrtvec med groznim tulenjem: „Oh, jaz sem pogubljen, ker se nisem enega nečistega greha v življenju spovedal; le pogledjte moje truplo.“ Vsi so pogledali truplo, katero je bilo kakor razbeljeno železo, da je iskre od sebe dajalo. Vsi bežé. Pelagij pa kliče za prednikom: naj mu vsaj vzame posvečeno hostijo iz ust, katera na njegovem jeziku leži. To se zgodi. Sedaj poprosi še, naj njegovo truplo vzmó iz cerkvenega pokopališča in naj je na gnoj vržejo, kakor psa, ki je poginil, kar se tudi zgodi! Grešniki, ne bodite mutasti pri spovedi!

Sv. pismo nam pové (Jud. 7, 6.), da je Holofern, vojvoda asirskega kralja Nabuhodonozorja, ko je zvedel, da zunaj judovskega mesta Betulije, katero je hotel v svojo oblast dobiti, je studenec, iz katerega je voda po skrivnih žlebovih v mesto napeljana, postavil stražo okrog studenca, da bi ljudem zabranila hoditi po vodi, ter jih

tako zaradi žeje primorati, da se podajo. Glejte, ravno tako dela tudi peklenski Holofern — hudič — z grešniki. Zaprè jim, kakor sem vam danes dokazoval, oči, ušesa in jezik, to je, tiste žlebove, po katerih dohaja voda milosti božje v Betulijo našega srca! Grešniki, bodite tedaj oprezni, vam velja Gospodov „efeta“, odprite si oči, ušesa in jezik, ter sprevidite svojo grešno zmoto in slepoto, poslušajte glas božji, ki k vam govori, ter govorite, kar in kadar vam služi k zveličanju. Gorjé vam, ako ostanete še naprej v oblasti peklenškega Holoferna, slepi, gluhi in mutasti za dobro, časno in večno bi poginili! Otresite se mučnega jarma njegovega, ter zadenite Kristusov jarem na svoje rame, ker le njegov jarem je sladak, in njegovo breme je lahko! (Mat. 11, 30.) Amen.

Andr. Šimenec.

2. Sreča zdravih počutkov.

Jezus je zapovedal, da naj nikomur ne pravijo; pa bolj ko je prepovedoval, bolj so oznanovali. Luk. 7, 36.

A. 1. Svet je čudovito velik in težek. Kako mogočen mora vendar biti Bog, ki je ta nezmerni svet vstvaril. In kako ga je delal, to je še le čudovito. Samo na eno besedo božjo je vse postalo. Bog je le rekel: „*Bodi*“, in že je vse bilo. Tako vsemogočna je Beseda božja!

2. To čudežno moč besede božje nam živo kaže današnji sveti evangelij. — Privedli so pred Jezusa gluhega mutca; Jezus se ga usmili ter samo eno besedo nad njim izreče: *Efeta* — in gluhi mutec je popolnoma zdrav, da natanko sliši in gladko govori. (Luk. 7; 31—37.)

3. Kaj bi vam danes razlagal? Ali bi vam govoril o ljubezni do revežev . . ali o moči božje besede . . ali o veselju ljudstva nad ozdravljenim, ki je na ves glas Jezusa hvalilo? In je zapovedal, da naj nikomur ne pravijo; pa bolj ko je prepovedoval, bolj so oznanovali božjo čast. To nam kaže veselje in srečo zdravih počutkov, kar hočemo danes skupno premišljevat, in si k srcu vzeti.

B. Kristus govori o nekem hlapcu, kateremu je gospodar pri svojem odhodu izročil pet talentov, s katerimi si je pridobil pet drugih še in pohvalo od gospodarja. (Mat. 25, 15.) Tote petere talente sv. Gregor imenuje počutke našega telesa: vid, sluh, voh, kus, tip, s katerimi bi mi morali delati in si nebeško pohvalo zaslužiti. Bolniki se radi pritožujejo, da nič ne vohajo, da nimajo nobenega okusa pri jedilih; srečen pa je, kdor zdrave počutke ima; posebno kdor ima:

1. z d r a v o o k o. To srečo še le najbolj iz nasprotja spoznamo iz slepih in na očeh bolnih ljudi, katere obdaja vedna tema, katerih življenje je žalostna noč. Starček Tobija je zgubil vid ali pogled, zato pa tudi milo zdihuje in je začel moliti s solzami in je rekel: *Zdaj, Gospod, stôri z menoj po svoji volji, in zapovej, da bo moja duša v miru sprejeta; ker meni je boljše umreti, kakor živeti.* (Tob. 3, 6.) Ali čutiš srečo zdravega pogleda? Če pa ne, pa pomisli še slepca pri Jerihi. Grozno je kričal: „Jezus, Sin Davidov! usmili se me!“ Spredniki so ga svarili, da naj molči. On pa je še bolj vpil: Sin Davidov! usmili se me. Jezus ga vpraša: Kaj hočeš, da ti storim? On reče: Gospod, da vidim. In Jezus mu je rekel: *Spreglej, tvoja vera ti je pomagala.* In takoj je spregledal ter je za njim šel, in Boga častil. (Luk. 18, 38—43.)

Siromak pozabi svoje uboštvo; ne berači za kruh, ne prosi za denar — temveč edino le: da „vidim“ — za ljubi, zdravi pogled: da vidim ljudi, da vidim svet, da vidim solnce, da vidim tebe, moj Jezus!

Ti imaš bistro oko; ne obračaj ga na pregrešnosti; ne gledaj na posvetno, kakor Lotica, ki je za kazen postala solnat steber. Efeta! odpri svoje oko, rado naj gleda na križanega Jezusa, na Marijo Devico . . na presv. rešnje Telo.

Srečen pa tudi, kdor ima:

2. z d r a v o u h o. — Ako se kdo kje méni, radi nastavimo svoje uho, da čujemo njegovo besedo, nauk ali tudi milo petje. Skozi uho nam vera pride v srce. Zato uči sv. apostol Pavel: *Vera je iz poslušanja, poslušanje pa po Kristusovi besedi.* (Rim. 10, 17.) Judje so poslušali pridigo sv. apostola Petra, in ker so imeli zdrav posluh, jih je tri tisoč sprejelo sv. vero v Jezusa.

Šolarska deklica je imela legar; po dolgi boleznì je sicer zopet vstala, pa posluh je dete popolnoma zgubilo. — Sirotica se joče; stariši jo vodijo k zdravniku, vsi bi radi, da bi dete le slišalo. Pa nič ne pomaga. — Ti imaš tenki posluh, zdravo uho, pa ga slabo porabiš! „Efeta!“ odpiraj svoje uho za pridige . . za krščanski poduk. Saj je tudi verno ljudstvo bilo tri dni zaporedoma pri Jezusu in poslušalo božje nauke. (Mark. 8, 1—9.) Ti, o Jezus, pa govôri, ker posluša hlapec tvoj!

Srečen je tisti, ki ima:

3. z d r a v j e z i k. — Neka mati je prosila dušnega pastirja, ko bi dete smelo iti k sv. birni. Ko pa pové, da je sinek mutast, ji je to bilo tako težko, da se britko razjoka. Da, pač nesreča za

stariše, še večja nesreča za otroka, če svojega jezika ne more rabiti. Zato se je ljubi Jezus evangelijskega mutca tako hitro in ljubeznivo usmilil, ker je vedel, kolika težava in nesreča je, ako človek ne more govoriti. — Tak siromak se ne more meniti, ne Boga poveličevati, ne moliti, ne peti. — Krščanska usmiljenost je za take reveže pozidala zavode in šole, izumila znamke kazalnega pogovora, da jim izdatno polajša njihovo nesrečo.

Mi pa, ki imamo zdrav okus, zdrav jezik — bi ga morali vselej tudi dobro rabiti, lepo govoriti, svariti, opominjati, moliti glasno, pobožno peti, Boga hvaliti, Jezusa preslavljati: kakor nam ljudje v današnjem sv. evangeliju dajo lep navod. Po ozdravitvi gluhega mutca je Jezus zapovedal, da naj nikomur ne pravijo; pa bolj ko je prepovedoval, bolj so oznanovali!

Radi sicer govorimo in celi dan klepečemo — pa le posvetne reči. Zdrav jezik nam je gnezdo hudobije, ognjišče kletve, ostrupljen meč, ki rani nas, pogubi bližnjika, prebode Jezusovo Srce. Vi, ki toliko veste govoriti, zakaj pa v cerkvi glasno ne molite, pred sveto mašo, po pridigi? Vse je tiho, kakor da bi jezika ne imeli! Ve, krščanske žene in dekllice, ki imate zdrav in sladek jezik za brezbožnosti, zakaj se vedete, kakor bi bile mutaste, tukaj, ki je mesto in prilika v svetem petju preslavljati presveto sladko ime: Jezus in Marija!

C. Ljubljeni kristijani! ljubi Bog nam je dal zdrave počutke, nebeške talente, zato, da si moremo ž njimi pridobiti, zaslužiti nebeško kraljestvo. Rabimo jih vselej lepo, krščansko! Zdravo oko veselo obračajmo na križanega Jezusa; zdravo uho pobožno nastavimo pridigam; zdrav jezik vzdignimo povsod Bogu na čast, kakor ljudstvo, ki je na ves glas Jezusa vedno bolj in bolj hvalilo. Potem bomo tudi nekdam ljubega Jezusa in milo Mater božjo v nebesih vekomaj preslavljali. Amen.

Simon Gaberc.

Dvanajsta nedelja po binkoštih.

I. Jezus najboljši zdravnik bolnih src.

Neki popotni Samarijan je prišel do njega in ko ga je videl, se mu je v srce smilil. Luk. 10, 33.

Priliko o usmiljenem Samarijanu, ki smo jo ravnokar brali, razlagalci sv. pisma tako-le razlagajo: Nesrečni popotnik, ki so ga roparji napadli, ranili in na pol mrtvega pustili, je Adam in po njem ves človeški rod. Smrtno ranjeno je bilo Adamovo srce po

roparjih iz pekla, po satanu, in smrtno ranjena so bila vsled njegovega greha srca vseh ljudi, vseh časov, vseh krajev. Zdihovalo je bolno človeštvo po zdravniku; a vsi poskusi navideznih zdravnikov so bili zastonj. Judovski duhovnik in levit namreč pomenita paganske modrijane in judovske učnike, ki so se sicer izdali za zdravitelje bolnega človeštva, pa ozdraviti niso mogli bolnih src človeških. Rane so bile tako globoke in hude, da jih nihče drugi ni mogel ozdraviti, kakor le Bog iz nebes. Jezus Kristus se je bolniku približal, je človeško natoro vsprejel in iz nebes prinesel zdatnih zdravil za vse čase, za vse kraje, za vse ljudi. In dragocena posoda (če smem tako reči), kjer se hrani zanesljivo zdravilo za bolna srca, je najsvetejše Srce Jezusovo. Tega najboljšega zdravnika bolnih src sem se namenil danes nekoliko opisati po priliki o usmiljenem Samaritanu. Prepričan sem, da boste imeli večjo ljubezen in večje zaupanje do njega, ako me zvesto poslušate.

Kdo pa se sme imenovati dober, izvrsten zdravnik? V resnici dober zdravnik mora imeti take-le lastnosti:

1. Dober zdravnik mora ljubiti svojega bolnika. Od zdravnika, kateri se za bolnika malo zmeni in mu ni kaj mar, ne moremo kaj posebnega pričakovati; edino le zdravnik, kateri ima ljubezen in usmiljenje do bolnika, si bode vse prizadejal, kar je treba za uspešno ozdravljenje. Take ljubezni pa še nikdar ni imelo nobeno zdravnikovo srce, kakor presveto Srce Jezusovo. Prilika pravi: Samaritan je videl ranjenca in se mu je v srce smilil. To-le presveto Srce, katero je noč in dan med nami v presv. rešnjem Telesu, je bilo omečeno, se je začelo topiti usmiljenja in ljubezni, ko je videlo, v koliko bedo je zabredlo človeštvo po grehu. Neskončna ljubezen in neizmerno usmiljenje je Jezusa privabilo na svet, neskončno usmiljenje in neizmerna ljubezen ga je pridržala 33 let v naši solzni dolini; pa kaj pravim 33 let? Nepopisljiva ljubezen njegova ga je primorala, da ostane pri nas vse dni do konca sveta, da med nami prebiva, le da bi mogel ves čas do konca sveta ozdravljati vsa bolna srca. Božja ljubezen mu je dajala moč, da je pretrpel vse neizmerne bolečine in britkosti, vse, kar je bilo treba za naše rešenje, za ozdravljenje bolnih src.

Jezusovo usmiljeno Srce ljubi sicer vse ljudi, a posebej še grešnike; za dobra srca ima le ljubezen, za bolna srca se pridruži še usmiljenje. Kakor se dober zdravnik za zdrave ljudi še skoro ne zmeni ne, marveč le kadar izve za kakega bolnika, hiti k njemu in si vse prizadene, da bi ga ozdravil: enako je Jezus grešnikov iskal, — da, bolna srca

so mu bila nad vse ljuba. Saj bi mi tega ne vedeli tako dobro, ko bi nam ne bil sam povedal — sam je tolikrat zatrjeval, da je zaradi grešnikov prišel na svet: *Zdravi ne potrebuje zdravnika. — Nisem prišel iskat pravičnih.* Še zdaj kliče: *Pridite k meni vsi, kateri ste obteženi . . .*

Torej z zaupanjem hitimo k najboljšemu Zdravniku nebeškemu vsi, kateri imamo bolna srca! In kdo bi smel reči, da je njegovo srce popolnoma zdravo; če ni hudo bolno — oh, boleha pa vsako. Z zaupanjem naj se bliža najsv. Srcu užaljeni oče, kateri ima hudobnega sina, ki ga noče slušati in mu sive lase dela, in naj potoži: „Gospod, glej, moj sin, tisti ki ga ti ljubiš, je bolan.“ Z zaupanjem naj se bliža temu najboljšemu zdravniku skrbna mati ter prosi dušnega zdravja svoji bolni hčeri: „Gospod, glej, ta moja hčerka je bila kakor angelj nedolžna, — oh, tista, ki si jo ti ljubil, je zbolela . . .“ Zaupno naj se bliža nebeškemu zdravniku, kdor ima hudobnega brata, zlobno sestro, ter naj prosi: „Gospod, glej, moj brat je zbolel, moja sestra je zbolela . . .“ Z zaupanjem naj se bliža nebeškemu Zdravniku učitelj, ki ima nepokorne učence, ter naj kliče: „Glej, moji učenci in učenke — otroci, katere ti tako zelo ljubiš, so bolni . . .“ Vsaki naj tudi sam za-se kliče pomoči, rekoč: „Gospod, glej, to-le moje ubogo srce, tisto, ki ga ti ljubiš, je bolno . . .“ Osobito pa priporočajmo nebeškemu Zdravniku one nesrečne, trdovratne grešnike, kateri se sami nočejo priporočati.

2. Dober zdravnik se mora le oni imenovati, kateri je skrben za bolnika, kateri se ne ustraši nobenega truda zaradi njega in kateri vse poskusi, kar je v njegovi moči, da bi bolnika ozdravil. — Jezus je bil in je najskrbnejši in neutrudljivi zdravnik. Le pogledjmo, kako samega sebe popisuje v priliki: *Samarijan mu je obvezal rane, vlil v nje olja in vina in ga posadil na svoje živinče ter ga peljal v gostilno in oskrbel.* Obvezal je rane vsem bolnim srcem z rahlo in vendar tako trdno vezjo božjih zapovedi in svetih resnic; vlival je in vliva v rane bolnih sre olja svojih nebeških milosti in tolažil; vlival je in vliva vina svoje presv. rešnje Krvi, ki jo je do zadnje kapljice preлил, ker si je dal še po smrti svoje presv. Srce prebosti; vzela je in še jemlje na svoje živinče, ker je najhujše bolečine in težave sam prestal, nam pa olajšal pot proti nebesam, zato je rekel: *Moj jarem je sladak in moje breme lahko.* Pripravil je gostilno prelepo in obširno za vsa bolna srca, namreč sveto katališko cerkev, in tudi gostilnika je nam preskrbel, kateremu izročuje svoje bolnike: sv. Peter je njegov namestnik in z njim vsi

škofje in mašniki. Izročil mu je dva denarja: oblast, njegov božji nauk oznanovati in oblast svete zakramente deliti, in poleg tega še družih darov, ki so sv. cerkvi na ponudbo; da, celo sam je obljubil, da bode ostal v tej gostilni: še zdaj se obvezujejo rane, še zdaj se vliva olje in vino... še zdaj se zdravijo bolna srca z nebeškim zdravilom.)

Oh, predragi, bodimo hvaležni iz srca hvaležni za toliko skrbljivost nebeškega zdravnika. (Pred nekaj leti je v uršulinskem samostanu v Ljubljani umrla jako bogoljubna nuna še v mladih letih, ki je plemenitost svojega lepega srca še s tem naznanila, da je še ob koncu, ko je že slutila svojo bližnjo smrt, posebej se doktorju zahvalila za vso njegovo skrb, ki jo je imel zanjo v bolezni. Ako je bilo to srce že zemeljskemu zdravniku, ki ni mogel pomagati v telesni bolezni in je ne rešiti smrti, tako hvaležno, kaj še le nebeškemu Zdravniku! Hvaležno mu je še zdaj in mu bo hvaležno na vse večne čase! — Kako pa mi povračamo nebeškemu Zdravniku vse preobilne skrbi, ki jih je imel in še ima za naša bolna srca?!

3. Dober zdravnik je potrpežljiv. Vsak stan ima svoje težave in bridkosti, stan zdravniški pa še posebno. Kolikokrat se zgodi, da bolnik noče uživati zdravil, katere mu je zapisal zdravnik, ali da se ne varuje, kakor mu je velel, ter spet po lastni krivdi pade v poprejšnjo bolezen! Neplemenit zdravnik bi popustil tacega nevšečnega in samoglavnega bolnika; toda istinito dober zdravnik tega ne stori, ker je potrpežljiv. Tudi v tej zadevi je prečudna potrpežljivost nebeškega Zdravnika. Oni ranjeneec usmiljenega Samarijana se menda ni povrnil v poprejšnje bolezni, a med vrsticami se pa skoro bere, kakor bi se bil bal, da se rane tako ali tako spet ne bi ponovile, zato pa reče: Če boš pa kaj več... Da, potrpežljivost nebeškega Zdravnika ne pozna mejá. O, kolikokrat je že podučeval, kako se ozdravljajo bolna srca, in kolikrat je opominjal, česa se morajo varovati in kaj storiti, da se ne povrne poprejšnja bolezen: toda vse je bilo zastonj — ubogo srce je zopet zbolelo in na novo je zopet obvezoval nebeški Zdravnik. Kolikrat je že vlival v tvoje srčne rane olja in vina svojih milosti, a zopet si zapravljal dušno zdravje — in vendar te še ni zapustil, pripravljen je spet zdraviti tvoje srčne rane, kadarkoli se zopet povrneš.

Mnogokrat se pri zdravniku tudi nabere preveč bolnikov, da se slednjič naveliča in nepotrpežljiv postane ter noče več zdraviti. Naš nebeški Zdravnik se pa nikdar ne naveliča, vedno kliče: *Pridite k meni vsi, kateri ste obteženi in jaz vam bom olajšal*. In če jih več pride, bolj je vesel.

Oj predragi poslušalci, kaj družega, kakor sramota nas mora danes obiti, ko se spomnimo na tako dobrega Zdravnika, mi pa smo mu bili tolikrat nepokorni. Klečé ga prosimo odpuščanja, in obljubimo mu za trdno, da za naprej mu ne bomo več tako nehvaležni in nezvesti; v rane, v katere on vliva olja in vina, vlivajmo mi grenke solze srčnega kesanja, obvezujmo jih z nepretrgljivo vezjo trdnega sklepa!

4. Dober zdravnik je slednjič n e s e b i č e n i n r a d o d a r e n, reveže brezplačno zdravi in mnoge ubožce še iz svojega podpira. Poglejmo usmiljenega Samarijana. Olja in vina, ki ga je bil sam zase s saboj vzel, dá bolniku-ranjencu, da mu rane zdravi; v gostilni plača zanj in obljubi še več plačati, ako bode več treba. O kdo bi pa mogel popisati dobrotljivost in radodarnost nebeškega zdravnika Jezusa Kristusa! Vse je daroval za svoje bolnike: tri in trideset let najtežavnjšega in najbritkejšega življenja, slednjič samega sebe v nedopovedljivih bolečinah; a to še ni vse, on je zopet vzel življenje, da ga more vedno darovati za zdravje naših bolnih src. In koliko nam je pa še obljubil! In če Bog kaj obljubi, je to tako gotovo, kakor da bi bil že dal; obljubil nam je enako veselje, kakor ga ima sam v nebeškem veličastvu, obljubil nam je enako čast, kakor jo ima sam na desnici nebeškega Očeta, obljubil je enako srečo, kakor jo ima, ko se bomo z njim veselili večne čase, njegovo lepoto gledali, njegovo dobroto in božjo ljubezen vživali na veke.

Katero srce, predragi, bi se ne veselilo, ako premislimo toliko dobroto, toliko radodarnost! Kakor se ubogemu bolniku razjasni blede lice, kadar izvé za spretnega pa dobrotljivega zdravnika, kateri tudi revežev ne zametuje, marveč jih enako skrbno zdravi zastonj, kakor bogatine za denar, tako veselo hitimo tudi mi k Jezusu, da nam milostno ozdravi naše bolno in ranjeno srce. In kakor se nedolžen otrok veseli malega daru, ki so mu ga obljubili stariši ali učitelj, ter vedno šteje dneve in ure, kdaj ga bode sprejel, tako in še vse bolj se veselimo tudi mi onih neizmernih darov, katere nam je Jezus obljubil v nebeškem veličastvu, ako bomo zvesto spolnovali njegovo voljo. Da, veselimo se v sredi britkosti, saj nas on sam k temu priganja, ko pravi: *Veselite se in veselja poskakujte, ker vaše plačilo je obilno v nebesih!*

Še prav veliko bi vam imel povedati o najboljšem nebeškem Zdravniku, kateri je vsak trenutek pripravljen, ozdraviti naše ranjeno srce, upam pa, da ga že dobro poznate iz tega kratkega opisa. Vprašanje je zdaj le: ako imamo tolikanj dobrega zdravnika, od kod vendar to, da je še vedno toliko bolnih ali vsaj bolehnih src na svetu? Tega

ni kriv zdravnik, marveč bolniki sami, ki se nočejo zdraviti pri nebeškem Zdravniku, marveč iščejo raje onega lažnjivega in goljufnega zdravnika, ki se usti, da zna ozdraviti bolna srca, pa jih le še bolj rani in zastrupi — imenuje se goljufni svet. Drugi spet zato nočejo klicati nebeškega Zdravnika, ker še spoznati nočejo svoje bolezni; ker sami sebe ne poznajo, niti ne vedó, da je bolno njihovo srce in kaj mu je, marveč kar tje v en dan živé, vsi zamakneni v posvetno vživanje. Dobijo se celo taki, kateri napak obračajo Jezusovo zdravilo ter zlorabijo njegovo pomoč, ker nevedno in božjeropno sprejemajo sv. zakramente. Vsem takim bolnikom ne more pomagati nebeški Zdravnik. Ubogo srce jim ostane bolno — nesrečno v tem življenju in še nesrečno vekomaj po smrti. Največkrat namreč zdravnik zato ne more več pomagati, ker ga prepozno kličejo. Tudi za nas bi bilo vekomaj zamujeno, ako ne pustimo Jezusu o pravem času ozdraviti svojega bolnega srca. Saj nam on sam z jako resnimi besedami zagotavlja to resnico, ko pravi: *Delajte, dokler je dan; pride noč, ko ne bode mogel nihče več delati*; pride namreč trenutek, ko ne bode mogel nič več ozdraviti svojega bolnega srca tisti, kateri ga ni hotel zdraviti o pravem času. Amen.

2. Srečna tovarišija.

Srečne oči, katere vidijo, kar vi vidite. Luk. 10, 23.

A. 1. Človek je za družbo ustvarjen, na tovarišijo navezan. Res, ni dobro človeku biti samemu! Ako si bolan, potrebuješ pomoči od drugih; kadar si žalosten, potrebuješ tolažbe od bližnjika; v zadregi iščemo podpore pri sosedu.

2. Vendar pa moramo biti pazljivi na svojo tovarišijo, s katero se družimo, v katero zahajamo, ker drugače lahko v grozno nesrečo zagazimo — kakor evangelijski popotnik. (Luk. 10, 23—37.)

Različne zveličanske nauke nam ponuja danes sveta katoliška cerkev . . . posebno pa nam kaže veliko srečo dobre tovarišije, ko sam Jezus pravi: *Srečne oči, katere vidijo, kar vi vidite*. (Luk. 10, 23.)

3. Radi zahajamo v tovarišijo . . . srce nas vedno mika v društvo . . . Mladi ljudje se spačijo mnogokrat v slabi tovarišiji za vse svoje žive dni — pa še za večnost si nesrečo nakopajo. Zato vam mislim danes ustreči z naukom o tovarišiji; pa tako, da vam govorim: 1. o nesrečni tovarišiji; 2. o srečni tovarišiji.

B. 1. Pridni otroci so roditeljev največje veselje; če se pa sprijemo in izgubijo — jim je to pregrozna žalost. — Še Marija Devica je vsa žalostna iskala zgubljenega Jezusa, akoravno zanj ni bilo nobene nevarnosti ali nesreče. Očak Jakob neutolažljiv joče za svojim sinom Jožefom, ko misli, da so ga hudobni tovariši umorili. — Mladina je podobna rožici, ki jo hitro popali sapa nemarne tovarišije; krhki steklovini, ki se brž stere, če le malo v njo trčiš.

Ljubi moji! morda me želite vprašati: Kje pa nas torej čaka taka nesrečna tovarišija? Dobro! hitro vam povem; pa si lepo zapomnite. Nesrečna tovarišija na vas preži: a) doma, — od strani starišev, ki se mnogokrat nepazljivo obnašajo, da so svojim otrokom v spodtiko, pijančki, preklinjevalci, ali še hujše razvade na sebi kažejo in jih svojim mladeničem vcepijo. Saj je resnica v vsakdanjem življenju spričana: Kakor stari tiček poje, tudi mladi žvrgoli! Od strani gospodarjev je nevarnost. Ali ni gospodinja Putifarica stavila zanjke največje nesreče svojemu hlapčku, nedolžnemu Jožefu? — Ali ne slišimo dandanašnji nesrečnice mnogokrat tožiti: „Stokrat boljše bi bilo za-me, če bi nikdar ne bila poznala tiste hiše, službe. To morda tudi tebi velja? — Od strani družine je nevarnost za te doma, ki med seboj nedostojno govori, živi samopašno, in vse umaže, kakor slinavi polž! — Eno razuzdano družinče celo rodbino hrama okuži — v nevarnost, v nesrečo spravi. Proč ž njim! da ne bo za vas nevarnost doma.

Še gotovejše vas nesrečna tovarišija čaka: b) v krčmah, ki so dandanašnji vse skvarjene in so svoj nekdanji, krščanski namen zgubile, ter so postale razbojnikov jame, zbornice nesramnežev. Joj mladeniču, deklici, ki v nje zahaja! Brž boš podoben raztepenemu popotniku, ki danes ranjen, krvav, oropan pred nami leži po sporočilu sv. evangelija. — Kaj pa čuješ tam? Kaj li vidiš ondi? Pobožnega gotovo malo ali nič! Grdo lapanje, razuzdano petje, grešni kramlji zoper Boga, Marijo, sv. vero iz oken in vrat neke krčme sem slišal doneti, ko sem se k bolniku peljal na sv. obhajilo! Kje si ti zgubil rudečico svojega lica? — Kje si ti pustila venček nedolžnega srca? — Ali ne v nesrečni tovarišiji doma in v oštariji? Varujte se torej vi, nebeški popotniki, da v tako nesrečno tovarišijo ne zabredete; zato vam še rajši pred oči postavim in prijazno priporočim: 2. srečno tovarišijo. Sv. pismo pravi: *Popačena pa je bila zemlja pred Bogom, in napolnjena s krivico. In je Bog videl, da je zemlja popačena — kajti popačilo je vse meso svojo pot na zemlji.* (I. Moz. 6, 11—12.) Te božje besede nam kažejo, da

zastonj iščemo srečne tovarišije na zemlji; ako jo najti hočemo, jo moramo nad zemljo — v nebesih — iskati. In res! srečno tovarišijo nam pripravlja α) Marija, kraljica nebeška. Zato nam sv. katoliška cerkev tolikokrat obslužavati daje svetke Marijine, da bi v tovarišiji te mogočne Gospe dobili vso časno in večno srečo. Saj smo imeli torej god Velike maše, zdaj kar njeno osmino, danes že zopet god srca Marije Device . . . — in kmalu zopet spomin rojstva preblazene Device, ker le njena tovarišija nam srečo prinaša. Čujte veselo resnico iz ust Marije, Matere božje: *Zdaj tedaj otroci! poslušajte me: Blagor jim, kateri ohranijo moja pota! Poslušajte nauk, in bodite modri.* (Preg. 8, 32—35.) Blagor tebi, moj kristijan! ki si našel to srečno tovarišijo, in si zapisan v prečisto srce Marije Device, le zvest ji ostani!

Pa še enega Gospoda moram vam danes omeniti, ki nam daje naj srečnejšo, zveličalno tovarišijo; ta je Jezus v altarskem zakramentu. — Današnji godovnjak, sv. Avguštin, škof, je zapustil nesrečno tovarišijo krivovercev, in si zbral Jezusa za svojega tovariša, pa je srečen . . . zveličan. Sv. apostol Jernej je dal kožo in kri, da je le v srečni tovarišiji Jezusovi mogel ostati, živeti in umreti. — Da vam ravno danes tega Gospoda Jezusa za tovariša priporočujem in omenjam, se posebno tudi zato zgodi, ker danes imamo sklep obhodov s svetim rešnjim Telesom ali „inicij,“ kakor so mnogokje navadne. Kako veselo nam je poleg njega biti, hoditi, moliti, peti . . . Res srečna in vesela tovarišija! Ko pa obhode skončamo, hočemo vendar radi v to tovarišijo zahajati — ali Jezusa obiskavati, moliti, uživati v zdravju, boleznih, smrti. Res! najboljši tovariš, ki nas nikdar ne zapusti; naj srečnejša tovarišija, ki nas nikoli ne osramoti. Srečen si, mladenič, ako Jezusa rad obiskuješ . . . blažena deklica, če rada klečiš pred sv. rešnjim Telesom, zveličan si starček, ako rad gledaš na ljubega Jezusa v podobi belega kruha. *Srečne oči, katere vidijo, kar vi vidite.* (Luk. 10, 23.)

C. Stopite sèm, vi mladi! stopite sèm, ki živite v nesrečni tovarišiji. Stopite v društvo presv. srca Marije! napravite danes zavezo z Jezusom v altarskem zakramentu! Le v tovarišiji Jezusa in Marije najdemo srečo v življenju, tolažbo v smrti, veselje v večnosti. V nebesih se bomo veselili pri Jezusu, gledali Marijo Devico, kakor jo že gledajo naši predniki, njeni zvesti služabniki. Srečne oči, katere vidijo, kar vi vidite! Amen.

Simon Gaberc.